

תשורה

משמחת נישואין של
מנחם מענדל ומרים שיחיו לזין
יום שלישי, בדור"ח טבת, נר שמיני דחנוכה, ה'תשע"ה

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו למזל טוב ביום שלישי – שהוכפל בו כי טוב – בדר"ח טבת, נר שמיני דחנוכה, ה'תשע"ה.

התודה והברכה נתונה בזאת לידידינו ומכירינו אשר הואילו לשמוח איתנו יחדיו ביום שמחת לבבנו ולברך את הזוג בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות ורוחניות.

בשמחה ובטוב לבב הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו מקרוב ומרחוק בתשורה המצורפת בזה. תשורה מיוחדת זו כוללת: צילום התשורה שחולקה - על ידי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע - בחתונת כ"ק אדמו"ר מה"מ. מכתבים מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ וכ"ק אדמו"ר מה"מ למשפחות החתן והכלה; יומנים שכתב אב החתן מחודשי כסלו-שבט תשל"ג, חשון-טבת תשל"ה, ותשרי-כסלו תשל"ו, בהם מתוארים הנהגות הרבי (מכיוון שמדובר ביומנים שנכתבו בזמנים שונים, חלקם כיומנים וחלקם כמכתבים - יש הבדלי סגנון ביניהם). יומנים אלה בהמשך ליומני אב החתן שפורסמו בתשורות משפחתיות. כמו כן מובאים **בפירסום ראשון** הגהות ומענות קודש עם הוראות על דברי דפוס והוצאה לאור בעריכת אב החתן. המענות הם בענייני החודשים כסלו, טבת ושבט - שהזמן גרמא.

הא-ל הטוב הוא ית' יברך את כבו' ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחב"י בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, במיוחד בברכה שנזכה ללכת משמחה זו לשמחה העיקרית "שמחת עולם על ראשם" בהתגלותו המיידית של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

בדר"ח טבת, נר שמיני דחנוכה, ה'תשע"ה
ברוקלין, נ.י.

בברכת מזל טוב!

אב הכלה
נחום שטראקס

הורי החתן
משה חיים ודאבא לוין

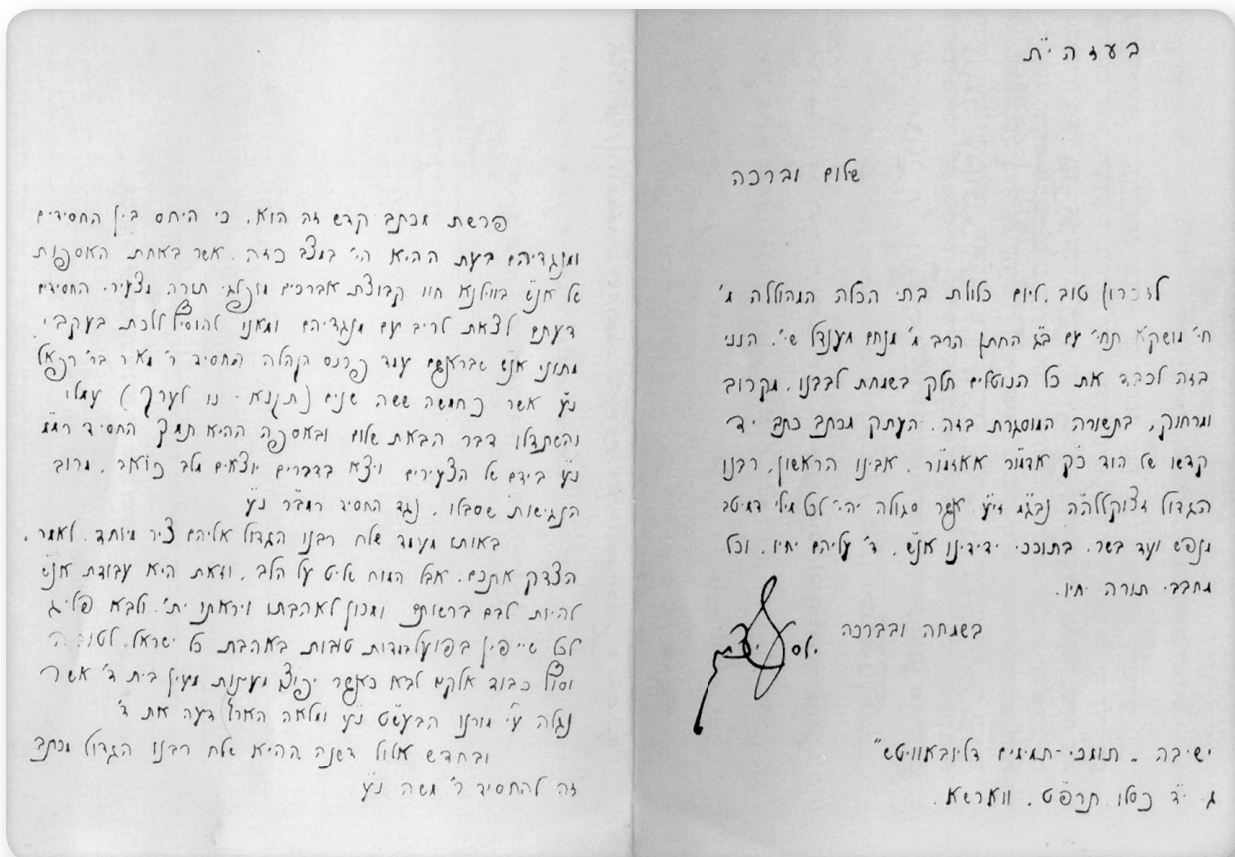
התשורה שחולקה בחתונת הרבי

באמצע סעודת החתונה של הרבי, בי"ד כסלו תרפ"ט, שעה שהסיבו המסובים ליד השולחנות הערוכים, ציזה הרבי הריי"צ לאחד מתלמידי התמימים, לחלק בשמו, לכל אחד ואחד מהמסובים, תשורה מיוחדת:

גיליון שנכפל לשלושה חלקים. מצדו האחד של הגיליון נדפס צילום "תמונת הדרת-קודש. גוף כתב יד קדשו של כ"ק אאזמו"ר. אדמו"ר אבינו הראשון. רבינו הגדול זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע", ומצדו השני, כלפי חוץ, נדפסו שלושה צילומי קטעים קטנים, האחד - כתוב בלשון הקודש - אף הוא בגוכי"ק של אדמו"ר הזקן. השניים האחרים נכתבו ברוסית על-ידי אדם אחר.

לגיליון זה צורף גיליון נוסף שנכפל לשנים: מצד ימין נדפס צילום מכתבו של הרבי הריי"צ - הכתוב בכתב ידו של אחד המזכירים וחתום בגוכי"ק של אדמו"ר הריי"צ - בו הוא מודיע כי מכתב של אדמו"ר הזקן שראה לכבד בו "את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק . . אשר סגולה יהי' לכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר, בתוככי ידידנו אנ"ש, ד' עליהם יחיו, וכל מחבבי תורה יחיו". בצד השמאלי של הגיליון, נדפסה פשר פתשגן הכתב - אף זאת בצילום כתב-ידו של אותו מזכיר - בו מפרט הרבי את הנסיבות בגללן שלח רבינו הגדול את מכתבו הנ"ל.

בנוסף לחלוקת ה'תשורה' בעת החתונה, שלח הרבי הריי"צ 'תשורה' זו לכמה מחסידיו, וכלשון הרבי באחד ממכתביו: ". אשר כ"ק מו"ח אדמו"ר שלחו בתור מתנה לחסידים ואנ"ש בקשר עם חתונתי".

245 ה"ת

פיוט וברכה

אנכרות סוב, איזו כמות בת הכולה הנהו"ה ג'
חי' נוסקא תמי' עז ב' החתן הרה ג' מנחם אצולא ש'י' הנח
בזה אברה את כל הנשואי חלק בשמחת אדמו"ר. מקרוב
וערוק, קתשורה הנוסגרת בזה. העתק גמתי כתיב יד
קבשו על הוד כ'ק אדמו"ר אאזמו"ר. אגניו הראשון, רבנו
הגדול זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע אפ"ר סגולה יהי' א"ל גי' דגטי
נכפש ועב דג"ר בתוככי ידידנו אג"ש. ג' עליהם יחיו. וכל
מחבבי תורה יחיו.

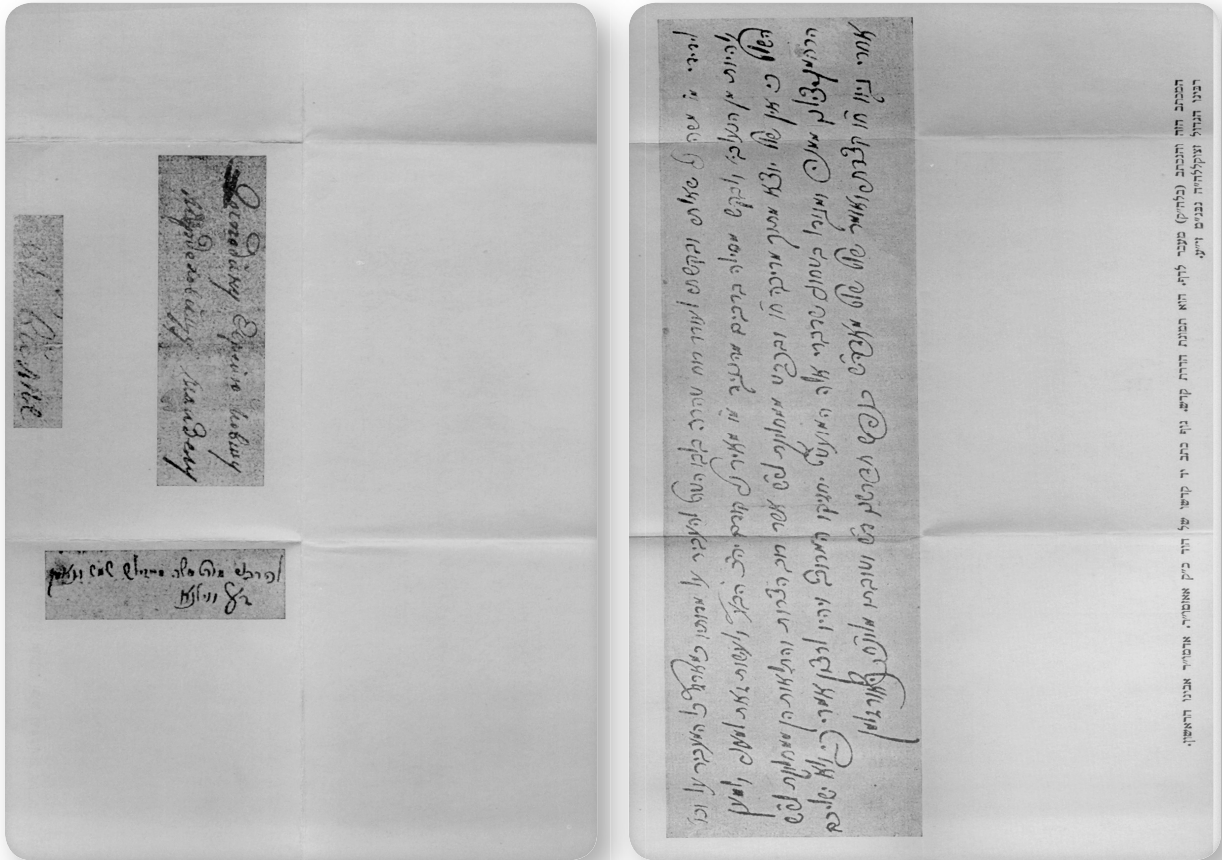
א.ס.י.
[Handwritten signature]

קשתה וברכה

י.ס.ר. - תגובת-תגובה ב'אדמו"ר-ט'
א. ג' כ'סו. תרפ"ט. ווארשא.

פרכת גמתי קבש זה הוא. כי היחס בין החסידים
ומחבביהו גמתי היה זה גמתי בזה. אשר דאמת האספיקת
אל אג"ש מונוצ' חיו קבולת אהרבינו זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע. חסידיו
דעתי אבות אריה עז ומחבביהו ונאני אהוסי אבות דעתי:
מחיו אג"ש אדמו"ר עז כ'נש קבולה החסידי ר' ג'ר ה"ר ה"א
נ"ע אשר כ'חשה שיה שני (ת.נ.א. - נו אצוק) עזא
והטבולו בדר הבאת אלו והאספיק היה תמך החסידי ר'ג
נ"ע בידם אל הבעריו וינ"ח דגמתי ונכשיל אל כ'ואר. ג'רוד
המגשות שסגלו. (ג' החסידי ר'ג'ר נ"ע
באומ געג'ר אל רבני הגדול אהיה ז'יר מותג. אג'ר.
הבדק אהכפי. אהל הוח אטי' ע' ה"ג. וזאת היא עקבות אג"ש
אהיה אדם דרוש' ונכחן אהקמו ויחתי' י'י' וקבא פלי'ג
א"ל ש"פין דשוקלמדות טמות באהדת כל ישראל. אטוה
וסלו כבוד אוקא ארס באפ"ר ית'רע ועתי'ת געין בית ג' אשר
נלה ע' יונין הרע"ט נ"ע ונאה החלו געה את ג'
והבדש אלו בשני גהיה אל רבני הגדול גמתי
זה החסידי ר' גטה נ"ע

מנחם מענדל ומרים שיחיו לוין

לידידי מו' משה נ"י שאלתי ובקשתי לעורר רוח טהרה בלבנו הטה[ור] להעביר על מידותיו כמארז"ל כל המעביר על וכו' ולהיות מן הנעלבין] ולבקש מחילה ברבים מהנגיד מו' מאיר נ"י קודם יה"כ הבע"ל [יום הכיפורים הבא עלינו לטובח] ולעשות זאת למעני ולמען השלום] כי אין שלו' יוצא מתוך מריבה ח"ו ובפרט ממחלוקת לש"ש [לשם שמים] אשר רוב הצרות והתלאות הן ממחלוקת לש"ש הרחמן יצילנו נמנה ומגודל בטחוני שדברי אלה המועטין] יחזיקו המרובין] ויהיו לרצון אמרי פי ולא ישליכם אחרי גיוו ח"ו קיצרתי ואומר שלו' שלו' מאדה"ש [מאדון השלום] כנפש תדרשנו ד"ש [דורש שלומן] וטובתו מלונ"ח [מלב ונפש חפיצה] שניאור זלמן

תרגום הכיתוב בתמונה השמאלית למטה - בגוף כתב יד קודש אדמו"ר הזקן:

להרבני מו"ה מייזליש שמש ונאמן דק[הלת] ווילנא

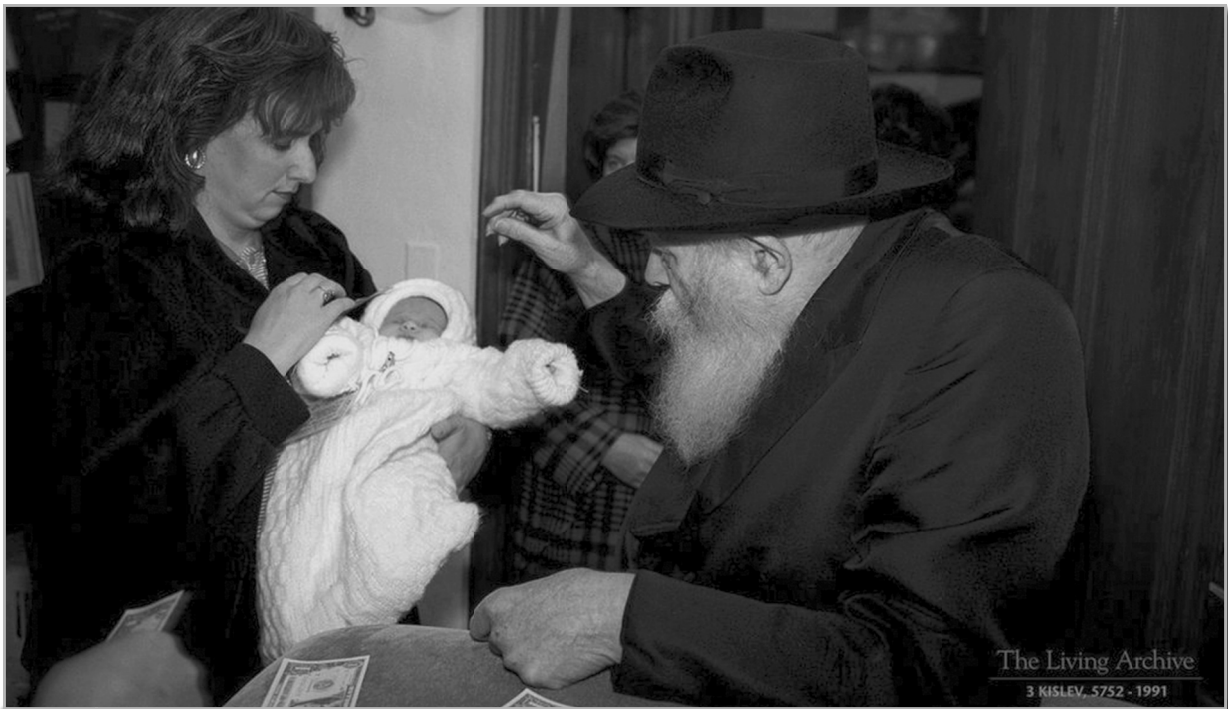
שלוש השורות הנוספות, בשפה הרוסית, נכתבו על-ידי אחר:

לאדון יהודי משה מורדוכוביץ [בן מרדכי] מייזליש בוילנא

תמונות החתן והכלה עוברים אצל הרבי

החתן ואמו עוברים בחלוקת הדולרים אצל הרבי

הכלה ואמה עוברים בחלוקת הדולרים אצל הרבי

הגהות ומענות קודש

על דברי דפוס והוצאה לאור - בעריכת אב החתן

НЕКОТОРЫЕ ЗАКОНЫ, КАСАЮЩИЕСЯ ПРАЗДНИКА ХАНУКА.

- Каждый вечер в течение восьми Ханукальных дней нужно с наступлением вечера зажигать Ханукальные огни.
- Ханукальные свечи зажигают возле двери или на подоконнике. Светильник необходимо установить на установленном месте до зажигания свечей.
- Вечером 24 Кислева (в ночь на 25 Кислева) зажигают одну свечу. В следующий аечер зажигают две, в третью ночь — три, и т. д., так что в восьмую Ханукальную ночь зажигают восемь свечей (помимо «шамаш»).

• Перед зажиганием Ханукальных свечей произносят:
בְּרוּךְ אַתָּה, ה' אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר / שֵׁל חֲנֻכָּה.
 (ТРАНСЛИТЕРАЦИЯ): *ВОРУХ АТО А-ДОУ-НОУ Э-ЛОУ-ХЕИНУ МЕ-ЛЕХ ХООЛОМ АШЕР КИДШОНУ УМЦИЦОВСОВ ВЦИНОУ ЛЕХАДЛИК НЕИР ХАНУКА.*
 (Перевод): Благословен Ты, Господи, Б-г наш, Царь Вселенной, освятивший нас Своими законами, и заповедавший нам зажигать Ханукальную свечу.

בְּרוּךְ אַתָּה, ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שְׁעָשָׂה נִסִּים לְאַבוֹתֵינוּ בְּיָמֵים הָהֵם לְפָנֵינוּ הַיּוֹם.
 (ТРАНСЛИТЕРАЦИЯ): *ВОРУХ АТО А-ДОУ-НОУ Э-ЛОУ-ХЕИНУ МЕ-ЛЕХ ХООЛОМ ШЕСО НИСИМ ЛААВОСЕЙНУ БАВОИМ ХОХЭИМ ВИЗМАН ХАЭУ.*
 (Перевод): Благословен Ты, Господи, Б-г наш, Царь Вселенной, сотворивший чудеса нашим предкам в те дни в это время.

В первую Ханукальную ночь произносят также:
בְּרוּךְ אַתָּה, ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שְׁהַחֲיֵינוּ וְקִיְּמָנוּ וְהַגִּיעָנוּ לְיָמֵינוּ הַיּוֹם.
 (ТРАНСЛИТЕРАЦИЯ): *ВОРУХ АТО А-ДОУ-НОУ Э-ЛОУ-ХЕИНУ МЕ-ЛЕХ ХООЛОМ, ШЕХЕЧЕИНОУ ВХИЙНОУ ВХИГНОУ ЛИЗМАН ХАЭУ.*
 (Перевод): Благословен Ты, Господи, Б-г наш, Царь Вселенной; Сохранивший нас в живых, Обеспечивший наше существование, и Доведший нас до сего времени.

— 13 —

חוברת חנוכה

בתחילת כסלו הדפסנו חוברת לחנוכה, ושלחנו לכ"ק אד"ש, ויצא המענה: "נת' ות"ח ודבר בעתו כו' - תחלת כסלו חדש הגאולה אזכיר עה"צ".

לאחרי ההדפסה מצאתי טעות הדפוס. נוסח ב' הברכות הראשונות היו לא לפי נוסח חב"ד. בכלל, כשהכנו לדפוס - עברנו על החוברת בהגהה מעולה, וחשבנו שיצא דבר שלם. ואכן בשפה הרוסית לא היו טעויות.

באמת, לכתחילה הכנתי את הברכות בלה"ק לפי נוסח חב"ד, אבל במקור שהשתמשנו לצילום-ההעתקה - השמות היו מודפסים כקריאתם. ולבסוף מצאתי את הברכות מודפסות בלי בעי' הנ"ל, אבל זה לא הי' לפי נוסח חב"ד. בברכת שהחיינו תיקנתי את ה"לזמן" שיהי' הלמ"ד בחיריק. אבל בגלל החפזון לא שמתי לב לברכות הראשונות. הצטערתי מאד אבל הי' זה כבר מאוחר.

ביום א', נר ב' דחנוכה הוציא כ"ק אד"ש את החוברת, ובדף 13 בנוסח הברכות הוא תיקן שיהי' לפי נוסח חב"ד: הוא סיבב את המילה "של", וסימן אותה להוציאה. ובאות "ב" מהמילה "בזמן" הוציא הצידה וכתב "ב" בחיריק. כמענה להערות הרבי - מסר המזכיר בנימין קליין לכ"ק אד"ש שבתרגום הרוסי אומרים שבסדר ובלה"ק הי' טעות. (ממכתב אבי החתן, נר ד' דחנוכה תשל"ו)

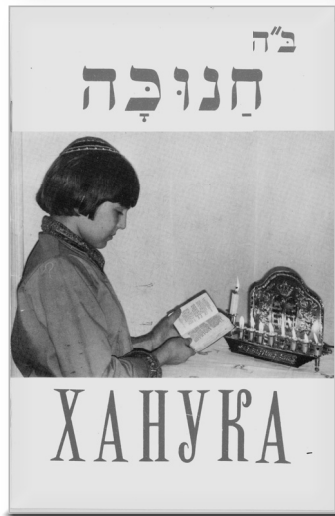
...

בשנה הבאה הכנו לדפוס את החוברת עוה"פ בהוצאה מתוקנת, ובדף האחרון הכנו פרסומת על המבצעים. ביום ג' כ"ג מרחשון ה'תשל"ז שלחנו אותה (הפעם לפני ההדפסה) לכ"ק אד"ש. וכך כתבנו לכ"ק אד"ש:

כ"ק אדמו"ר שליט"א

הננו מתכוונים להדפיס את החוברת עוה"פ לחנוכה הבא ולתקן בנוסח הברכות עפ"י נוסח חב"ד, ולהוסיף להחוברת בעלון בפני עצמו - מצד אחד את הלוח לימי חנוכה ומצד שני - את נוסח הברכות, ושואלים אם זה נכון משה חיים בן שרה לוין

כ"ק אד"ש שם קו על "ושואלים אם" וסימן חץ על "זה נכון" והוסיף (מתחת לחץ): "עוה"פ", והוסיף "אלא שיגיהו". ומתחת למכתב כתב כ"ק אד"ש:

"אזכיר עה"צ".

להחזיר המצו"ב

במבצעים

ההוסיף

דאהב"י דחניון"

[ראה להלן העתק

המענה]

...

בשנה הבאה הדפסנו שוב את החוברת, ובז' כסלו ה'תשל"ח שלחנו אותה לכ"ק אד"ש ביחד עם הלוח, וכתבנו בפתק:

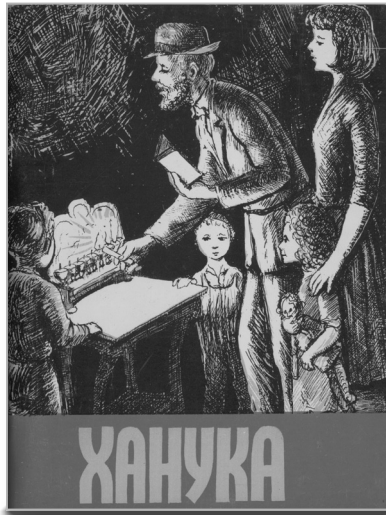
כ"ק אדמו"ר שליט"א

מצו"ב החוברת לחנוכה

שהדפסנו עתה ב-10,000 העתקות

משה חיים בן שרה לוין

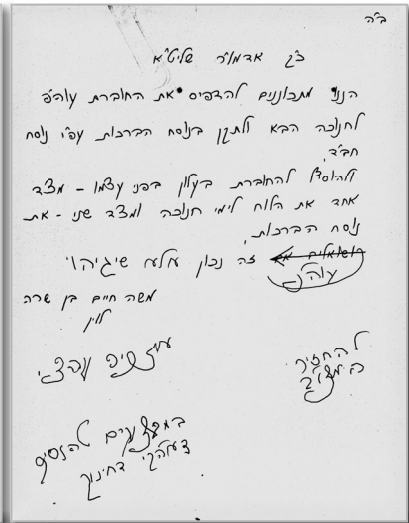
תשורה משמחת נישואין - בדר"ח טבת, נר שמיני דחנוכה, ה'תשע"ה

החוברת החדשה לחנוכה

העתק המענה משנת תשל"ז, עם תמונת המבצעים' עליהם הורה הרבי להוסיף את מבצעי 'אהבת ישראל' ו'חינוך'

כסלו, "צבאות ה'". וכן יעשו פדיון הבן לילדים ולהמבוגרים. יחלקו מנורות חנוכה, חוברות אודות חנוכה, י"ב פסוקים, חינוך, מזוזה, נש"ק, ליובאוויטש וכו'. לילדים יתנו "דמי חנוכה". מצו"ב ההזמנה. הננו מבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א שיהי' בהצלחה רבה.

בשם ועד הנהלת מוסד "פרי" משה חיים בן שרה ליון

המכתב נכנס לפני ההתוועדות דיום ה' י"ט כסלו ולמחרתו ביום ועש"ק יצא מענה כ"ק אד"ש:

נת' ות"ח.

ודבר בעתו -

בחודש כסלו - הוא חודש הגאולה,

ובימים שבין יו"ד וי"ט בו.

אזכיר עה"צ.

ספר ליובל השלושים

לקראת יו"ד שבט ה'תש"מ, יובל השלושים לנשיאות כ"ק אד"ש, כרכנו ספר קטן ומאד עבה, הכולל כל החוברות שהו"ל על חגי השנה, ועל הכריכה הטבענו חותמת מיוחדת:

מתנה

לקראת חג החנוכה ה'תשמ"א הכנסנו מכתב הבא לכ"ק אד"ש.

כ"ק אדמו"ר שליט"א

לקראת החנוכה הדפסנו לוח לשנת ה'תשמ"א - המצו"ב - עשר אלף העתקות, הנשלח ע"י הדואר לכתובות פרטיות יחד עם הפרסומת אודות הספר "רשימת המאסר" - המצו"ב - שנדפס ג"כ עשר אלף העתקות (ולאלו שלא שלחו בשנה שעברה החוברת אודות חנוכה - שולחים גם החוברת).

ביום א' שעבר הדפסנו בעיתון Новое русское слово מודעה אודות חג החנוכה המתקרב ואודות האפשריות להזמין אצלנו מנורות חנוכה וחוברות. קבלנו הרבה הזמנות ע"י הטלפון ועכשיו נוסעים לבתיהם לחלק להם. מצו"ב המודעה.

ביום א' כ"ב כסלו בשעה שתים עשרה בצהרים מסדרים מסיבת חנוכה ב"יאנג איזראעל". הזמינו משפחות הגרים בשכונתנו, משפחות שילדותיהם לומדים במוסדינו, ובמיוחד המשפחות שעשו לאחרונה ברי"מ לבניהם, ועוד. במסיבה ידליקו (באופן סמלי) מנורת חנוכה, יסבירו ברוסית ענינו של חנוכה, של י"ט

כ"ק אד"ש הוציא מענה:

נת' ות"ח.

ודבר בעתו -

בהמשך לר"ח כסלו (כולל י"ט בו)

אזכיר עה"צ.

...

בשנה שלאח"ז הדפסנו את החוברת שוב, ובי"ז כסלו תשל"ט נשלח לכ"ק אד"ש עם הלוח לחנוכה שנת תשל"ט, וכתבנו בפתק:

כ"ק אדמו"ר שליט"א

מצו"ב החוברת לחג החנוכה שנדפס עתה בהוצאה רביעית אלף העתקות והלוח לשנת תשל"ט - שמנה אלף העתקות

משה חיים בן שרה ליון

כ"ק אד"ש הוציא מענה:

נת' ות"ח.

ודבר בעתו -

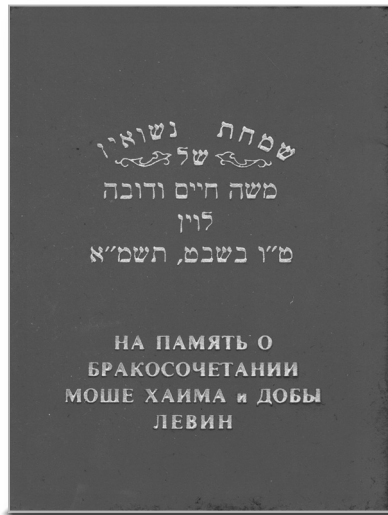
בחודש כסלו, הוא חודש הגאולה,

ובין יו"ד וי"ט בו - ימי הגאולה.

אזכיר עה"צ.

...

כעבור שנה, בשנת ה'תש"מ, בסדרה החדשה לחגי השנה, הדפסנו חוברת חדשה ומהודרת לחג החנוכה. הדפסנו אותה בעשרים אלף העתקות [ראה הצילום בתמונה].

חוברת ברכת המזון עם תרגום לרוסית

חוברת י"ב פסוקים, עם הקדשה לזכות הורי החתן, לחגיגת התנאים ("ווארט")

ודבר בעתו – בשנת הקהל
ובימי חנוכה דענינם מוסיף והולך
ואור ולהמשיך זה בכל ימות השנה.
אזכיר עה"צ.

חוברת ברכת המזון

לכבוד חתונתו הדפיס אב החתן חוברת ברכת המזון בשפה הרוסית בפעם הראשונה. ביום החתונה, יום ג' ט"ו בשבט, הכניס אב החתן את החוברת לכ"ק אד"ש. וכתב בפתק:

כ"ק אדמו"ר שליט"א
 מצו"ב סדר ברה"מ שנדפס עתה הוצאה ראשונה עם תרגום רוסי חדש (כחלק מעבודת התרגום של כל הסידור).
 התרגום נערך ע"י הת' משה חיים בן שרה.

ביום א' כ' שבט בבוקר הוציא כ"ק אד"ש מענה:

נת' ות"ח.
ודבר בעתו –
בסמיכות לר"ה לאילן, כי האדם עץ השדה,
וכב"ה - ביום דקיימא סיהרא
באשלמותא.
אזכיר עה"צ.

חוברת י"ב פסוקים

בחודש כסלו ה'תשמ"א הדפסנו חוברת י"ב פסוקים ומארז"ל בשפה הרוסית בפעם הראשונה (חלקם נדפסו והוקדשו לרגל ה"ווארט" שלנו). לפני ההתוועדות די"ט כסלו שלחתי לכ"ק אד"ש שתי חוברות והמכתב דלקמן (בנוסף לחוברת לחנוכה שהכנסתי באותו יום כנ"ל):

כ"ק אדמו"ר שליט"א
מצו"ב חוברת של הי"ב פסוקים
 שהדפסנו חמש אלף העתקות. מהם: אלף העתקות בשביל ר' יוסף יצחק זלצמן בטורונטו, אלף העתקות בשביל הת' מרדכי קנלסקי בניו דזשערזי (שזהו על חשבונם), אלף העתקות לזכות החתן הת' משה חיים לויין והכלה דובה קליין (ששילם דמי ההוצאות שלהם).

הר"ר יוסף צבי בן רבקה וואלאוויק השתתף בהוצאות של "צבאות ה" באלף דולר.

משה חיים בן שרה לויין
 בליל ז' דחנוכה (אור ליום ג' ב' טבת – ביום ב' ר"ח טבת בלילה) הוציא כ"ק אד"ש מענה:
נת' ות"ח.

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

ויהי בשלשים שנה –
 יו"ד שבט ה'תש"מ
 כן אורגן תוכנית מיוחדת ליוצאי רוסי לכבוד יו"ד שבט - יובל השלושים, וביום א' ב' שבט נשלח לכ"ק אד"ש העתק הפרסומת בעיתון על זה. כתבנו בפתק:

כ"ק אדמו"ר שליט"א
מצו"ב המודעה שנתפרסמה היום
 בעיתון "Новое русское слово". מתכוננים להכין ביום ב' יו"ד שבט הבעל"ט בשעה 8 בערב בבנין F.R.E.E. תוכנית קצרה אודות תנועת חב"ד ולאח"ז ללכת ביחד לביהכ"נ להתוועדות בשם הועד משה חיים בן שרה לויין

כ"ק אד"ש הוציא מענה:
נת' ות"ח.
ודבר בעתו –
בסמיכות למוצש"ק כ"ד טבת
יום הילולא אדמו"ר הזקן.
וכקביעות שנה ההיא.
אזכיר עה"צ

מכתב כללי לעשרה בטבת ה'תשל"ו

אד"ש הגיה אותה על המקום.

מאוחר בלילה (אור ליום ה') הי' האריגינאל של המכתב כבר מוכן. אבל לא הי' איפה להדפיסו בלילה. מסרנו את כל המכתב ע"י הטלפון, לר' ירמי ברנובר לאה"ק, ושמעתי שהדפיסו אותו בעיתון «Наша страна» (אולי אתם יכולים לשלוח לי העתק מזה. יש לי העתקה מהמכתב בגרוזינית, שהדפיסו בעיתון הגרוזינית בא"י לפני ערב שבת ח' טבת).

ביום חמישי בבוקר הדפסנו 2,000 העתקות של המכתב, שלחנו כ-1,500 למשפחות בניו יורק וכ-500 בעיירות אחרות. (הביאו הרבה בחורים שכתבו את הכתובות על המעטפות, הדביקו בולים, הכפילו והכניסו את המכתבים למעטפות. כן אנחנו הדפסנו מכתב קצר ממוסדינו ששלחנו ביחד עם מכתב כ"ק אד"ש, המסביר ליהודי רוסי את העניין).

ממכתב אב החתן, בחודש טבת ה'תשל"ו:

כידוע, ביום שלישי, ה' טבת, יצא מכתב מאת כ"ק אד"ש בנוגע לעשרה בטבת. ביום שלישי בערב, בשעה עשר, נכנסתי למרכז וראיתי את המכתב באידיש וגם ההעתקה לאנגלית, שכ"ק אד"ש הוציא זה עתה מוגה.

מיד לקחתי העתקה מהמכתב באידיש (המכתב באנגלית עוד לא הי' מוכן) ונסעתי ל"ווארט" של בחור א' מ-770. הגענו בחזרה לערך בשעה 12 בלילה (אור ליום ד') ומיד התיישבתי – ביחד עם הת' שלמה גלפרין, לתרגם את המכתב לרוסית (גם קבלנו כבר לאותו זמן העתקה באנגלית).

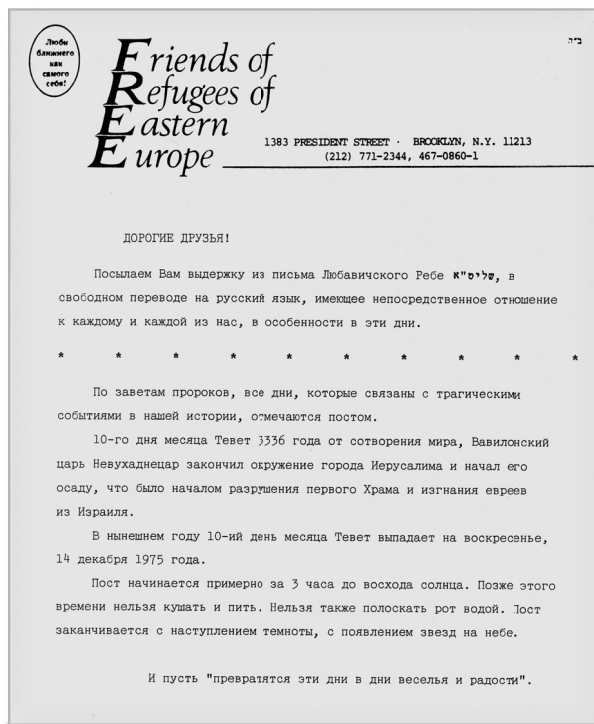
לערך בשעה 8 בבוקר סיימנו את התרגום, אבל עדיין היינו צריכים שמישהו שיודע רוסית טוב מאד (עורך) יתקנו, אז צלצלנו לבחור מרוסי, ועד שהוא הגיע הלכנו למקוה, ובזמן שהוא הסתכל במכתב – אני תקתקתי בינתיים, ולשעה 1 אחה"צ סיימנו את העבודה והכנסנו את המכתב לכ"ק אד"ש.

ישבנו ע"ז 13 שעות רצופות, ומאד התלבטנו אם כ"ק אד"ש יגיה את זה או לא. לערך 6-5 בצהריים נכנסנו ל-770, ולייבל גרונר אמר שהוא חושב שכ"ק אד"ש כן יגיה את זה (נראה שהוא ידע משהו), והיות שכ"ק אד"ש הי' צריך עוד מעט לנסוע הביתה – נשארנו לחכות.

וכן הוה. כאשר כ"ק אד"ש יצא מחדרו הק' לנסוע הביתה – מסר ללייבל המכתב מוגה! לשמחתנו הי' אין סוף! יותר מזה! אינכם יכולים לדמיין! אין במציאות מילים שבהם אפשר למסור את זה!

היות שלעשרה בטבת נשאר זמן מאד קצר לפרסם את המכתב, וכ"ק אד"ש עוד כתב "מהיר" – הלכנו מיד לעבודה.

היות שכ"ק אד"ש הוסיף את הפסוק **כי אלקים מלכי מקדם יפעול ישועות בקרב הארץ** – תרגמנו את הפסוק והכנסנו בחזרה לכ"ק אד"ש, וכ"ק

דברי הקדמה והסבר - ברוסית - אודות המכתב כללי

מנחם מענדל ומרים שיחיו לזין

- 2 -

специально связан с Израилем и со Святым городом Иерусалимом /осадой Иерусалима/ - все предложения /в добавлении к обычным обрядам, соблюдаемым в дни каждого Поста, как это детально, со всеми подробностями объяснено в *Поским* и в книгах *Муссар* и *Хасидуп*/ состоит в следующем:

В течение дня - специально ради безопасности и укрепления Израиля, материально и духовно;

и для материальной и духовной помощи всем евреям, где бы они ни находились: в Израиле или в странах рассеяния, особенно ради наших братьев, находящихся за так называемым "железным занавесом", -

особые усилия должны быть сделаны в духе "древнего Израиля": в области Торы, *Тевила* /молитвы/ и *Цедака* /Благотворительности/.

Конкретно: сразу после молитвы /как утренней, так и предвечерней - *Микца*/ изучать /а там, где уже имеются ежедневные групповые занятия, прибавить в изучении/ раздел в Торе, включая также *Галаха несука* /Указания к практическому выполнению законов/.

Непосредственно после молитвы, еще перед изучением Торы, прочесть несколько глав из книги "Телмим" /Псалмы Давида/, в дополнение к обычным произносимым главам.

Перед молитвой и после нее дать *Цедака* /больше обычных пожертвований/, включая *Цедака* для какого нибудь учреждения в Эрец Исраэль - *Урци Ахадим* /"Страна жизни"/.

Разумеется, что достоин похвалы исполняющий вышеупомянутое еще и еще раз в течение дня.

И чем больше - количественно и качественно - во всем вышеписанном тем лучше.

Как и во всех действиях *Иедуша* /святости/ желательное проведение всего сказанного *Бейцубур* /группа не менее 10-ти человек - *Микца*/.

Да примет Б-г, и наверное Он примет молитвы и просьбы евреев, где бы они ни находились.

И также чтобы в наши дни, вскоре исполнилось обещание: "Превратятся эти дни в дни веселья и радости".

Ибо "Б-г - Король мой издавна, сотворит чудеса в мире".

И будет истинная и окончательная *геула* /освобождение/ нашим праведным Мошиахом.

С уважением и благословением

/Подписано: Менахем Шнеерсон/

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N.Y. 1123
493-9750

СВОБОДНЫЙ ПЕРЕВОД

СРОЧНО

БЕШЕРЖКА ИЗ ПИСЬМА ЛУБАВИЧСКОГО РЕБЕ К"לים

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

С Б-жьей помощью,
3-ий день недели
5-го дня месяца Тевет 5736 г.
Бруклин, Нью-Йорк.

Мир и благословение!

...В ответ на Ваш запрос и просьбу об указаниях в связи с приближающимся днем Поста - *Асара Бетевет* /10-го дня месяца Тевет/, принимаю во внимание обстановку внутри и вне Израиля.

Вы, наверное, услышите об этом от раввина Вашей синагоги в наступающую субботу, которая является кануном *Асара Бетевет*, в его выступлении, включая также практические действия, так как действие важнее всего.

Но, поскольку Вы обратились также и ко мне, я хочу изложить, по меньшей мере, несколько предложений после следующего предварительного замечания:

К сожалению есть люди, утверждающие, что нужно думать и действовать только в глобальном масштабе, принимать резолюции о грандиозных начинаниях, и т.д. и т.д. Такие резолюции преследуют благую цель, и, реальные из них, осуществляясь в действительности, приносят большую пользу в улучшении обстановки и т.д.

Нельзя, однако, забывать; более того, необходимо придать особое значение так называемым "малым и простым" действиям, которые каждая даже маленькая община и каждый человек индивидуально может и обязан делать, начиная со старого, но вечно нового, образа действия евреев, как народа, так и индивидуума. Это действие "голоса - голоса Якова" /*זקול קול יעקוב*/ - Тора и молитва, которые сам Б-г указал, как на первое эффективное средство к аннулированию власти "рук - рук Эсава" /*ידיהם עבר עסав*/, в любом месте и в какой бы ни было форме они не поднимались против нас.

В особенности, это находит свое выражение в день, который *Шулахан Арух* /Свод еврейских законов/ установил Днем Поста; и как пророк Исайя объясняет: "Пост избранный мною... Пост и время благосклонности Б-га".

Теперь, в ответ на Ваш запрос, - поскольку пост *Асара Бетевет*

המהדורה הסופית של המכתב כללי, לאחר ההגותו של הרב

כמדומני שזהו הפעם השני' בהיסטורי' שמכתב כללי של כ"ק אד"ש יוצא בשפה הרוסית על נייר מכתבים של כ"ק אד"ש (ז.א. שזה מוגה ע"י כ"ק אד"ש). הפעם הראשון הי' המכתב של חנוכה דאשתקד.

ביום ששי בבוקר הדפסנו עוד 500 העתקות, ופרסמנו בבתי ספר, איפה שהם לומדים אנגלית, בבתי מלון, וכו'.

הפסוק "כי אלקים.. הוסיף כ"ק אד"ש בתחילה במכתבינו בתרגום לרוסית. ואח"כ הוסיפו את הפסוק גם במכתב המקורי באידיש ובתרגומו לאנגלית.

ב"ה

СВОБОДНЫЙ ПЕРЕВОД

С Р О Ч Н О

ВЫДЕРЖКА ИЗ ПИСЬМА ЛЮБАВИЧСКОГО РЕБЕ ש'ליטא

Секретариат

С Б-жьей помощью,
3-ий день недели
5-го дня месяца Тевет 5736 г.
Бруклин, Нью-Йорк.

Мир и благословение!

...В ответ на Ваш запрос и просьбу об указаниях в связи с приближающимся днем Поста - Асара ВеТевет /10-го дня месяца Тевет/, принимая во внимание обстановку внутри и вне Израиля.

Вы, наверно, услышите об этом от раввина Вашей синагоги в наступающую субботу, которая является кануном Асара ВеТевет, в его выступлении, ^{в синагоге} касающемся также практических действий, так как действие важнее всего.

Но, поскольку Вы обратились также и ко мне, я хочу изложить, по меньшей мере, несколько предложений после следующего предварительного замечания:

К сожалению есть люди, утверждающие, что нужно думать и действовать только в глобальном масштабе, с постановлениями о грандиозных начинаниях, и т.д. и т.д. Они, безусловно, преследуют благую

интересные
результаты

Такие результаты

כ"ק אד"ש הוציא את המילה "מזכירות".

- 2 -

цель, и, реальные из них, осуществляясь в действительности, приносят большую пользу в улучшении обстановки и т.д.

Нельзя, однако, забывать; более того, необходимо придать особое значение так называемым "малым и простым" ^{действ. в. в. в.} делам, которые каждая ^{гана} маленькая община ^и или каждый человек индивидуально может и обязан ^{образе действий} делать, начиная со старого, но вечно нового, ^{пути} пути евреев, как народа, так и индивидуума. Это действие "голоса - голоса Якова" /^{голос} *хакол кол Яков*/ - Тора и молитва, на ^{на} которой сам Б-г указал, как на первое эффективное средство к аннулированию власти "рук - рук Эсава" /^{Ио} *Адаим* ^{Ио} *Ио* *Эдей Эйсава*/, в любом месте и в какой бы ни было форме они не поднимались против нас.

^{особенности} В частности, это находит свое выражение в день, который *Шулхан Арух* /Свод еврейских законов/ установил Днем Поста; и как пророк Исаия объяснял: "Избранный ^{ем} пост ^{много}... пост и время благосклонности Б-га".

Теперь, в ответ на Ваш запрос, - поскольку пост *Асара Бетевет* ^{специально} особенно связан с Израилем и со Святым городом Иерусалимом /садой Иерусалима/ - мое предложение /в добавлении к обычным обрядам, ^{каждого} соблюдаемым в дни Поста, как это детально, со всеми подробностями объяснено в *Поским* и в книгах *Муссар* и *Хасидут*/ состоит в следующем:

В течение дня - специально ради безопасности и укрепления Израиля, материально и духовно;

и для материальной и духовной помощи всем евреям, где бы они ни находились: в Израиле или в странах рассеяния, особенно ради наших

- 3 -

братьев, находящихся за так называемым "железным занавесом", -
особые усилия должны быть сделаны в духе "древнего Израиля": в
области *Торн*, *Тефила* /молитвы/ и *Цедака* /благотворительности/.

Конкретно: сразу после молитвы /как утренней, так и предвечер-
ней - *Минха*/ изучать /а там, где уже имеются ежедневные групповые
занятия, прибавить в изучении/ раздел в Торе, включая также *Галаха*
песука /Указания к практическому выполнению законов/.

Непосредственно после молитвы, еще перед изучением Торы, ~~прогосит~~
изнести несколько глав из книги "*Теулим*" /Псалмы Давида/, в допол-
нение к обычно произносимым главам.

Перед молитвой и после нее дать *Цедака* /больше обычных пожерт-
вований/, включая *Цедака* для какого нибудь учреждения в *Эрец Исра-
эль* - *Эрец ХаХаим* : /"Страна жизни"/.

Разумеется, что достоин похвалы исполняющий вышеупомянутое еще
и еще раз в течение дня.

И тем больше - *во всем вычитании*
А тот, кто преуспевает в количественном и качественном увеличении
каждого исполнения, будет восхваляен еще больше *тессе* *лессе*.

дети
Как и во всех вопросах *Кедуша* /святости/ желательно проведение
всего сказанного *Бецибур* /группа не менее 10-ти человек - *Миньян*/.

Да / *и наоборот*
Дух Б-г примет, а Он примет молитвы и просьбы евреев, где бы
они ни находились.

mark
И чтобы (вскоре, в наши дни) исполнилось обещание: "Превратятся

ה' כתוב "שה' יקבל, והוא אכן יקבל, התפילות והבקשות של היהודים בכל מקום שהם" ותיקן כ"ק אד"ש
"שיקבל ה', ומסתמא הוא יקבל".

ה' כתוב: "שבקרוב בימינו יקויים היעוד "יהפכו ימים אלו לששון ולשמחה"" כ"ק אד"ש תיקן "וגם בימינו ובקרוב"

- 4 -

эти дни в дни веселья и радости".

В истинно^ו и окончательно^ו (освобождении) нашим праведным Машиахом.
ו יבדע

С уважением и благословением

/Подписано: Менахем Шнеерсон/

כי אלקים מלכי יפועול ישועות בקרב הארץ
והוא יביא עלינו ימות
הוא יביא עלינו ימות

ה' כתוב: "בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקינו" כ"ק אד"ש הוסיף: "ויהי' (גאולה כו')"
הוסיף המלים: "כי אלקים מלכי יפועול ישועות בקרב הארץ" וסימן ע"ז וכתב: "להעתיק גם ההוספה".

Король
Ибо "Б-г - ~~Бог~~ мой издавна, сотворит спасения посреди земли".
שגשגה ב-מפר

הגהה על התרגום של הפסוק: "ואלקים מלכי יפועול ישועות בקרב הארץ"

יומן כסלו – שבט ה'תשל"ג

ש"ק פ' חיי שרה, מבה"ח כסלו, ה'תשל"ג

בשעה 1.30 ירד כ"ק אד"ש להתוועדות, שנמשכה עד שעה 4.30.

בשיחה הראשונה דיבר כ"ק אד"ש שבכל חודש יש ענין מיוחד. בכדי לדעת את ענינים העיקריים צריכים להסתכל בתורה, כי "אסתכל באורייתא וברא עלמא", כי כל הענינים משתלשלים מהתורה.

עיקר הענין של חודש כסלו הם ימי החנוכה. אעפ"י שגם בחודש טבת ישנם ימי החנוכה, אבל רובם ועיקרם הם בחודש כסלו. הנס שמצאו פך השמן הרי קרה בכסלו, ושאר ימי החנוכה הם בהמשך לזה. וגם ברכת שהחיינו מברכים בכ"ה בכסלו דוקא. ודיבר אודות הנס דחנוכה שהי' עם פך השמן מפני שצ"ל ע"י ענין של טבע. וכל זה הי' בכסלו. וענין הב' דחנוכה, שאומרים ועל הנסים על נצחון המלחמה. שזה הי' בכ"ה בכסלו. ונמצא שכל הנס דחנוכה הי' בכסלו.

בדורות שלאחרי זה נתוסף הענין של י"ט כסלו, שזהו ענין של פנימיות התורה. שזהו שני מאורעות בכסלו (וחילוק בשנים), אלא שזהו בגוף וזהו בנשמה. הענין של י"ט כסלו – התגלות החסידות.

הקשר של חנוכה וי"ט כסלו. שהיוונים לא רצו **להחריב** את ביהמ"ק, אלא **לטמא** (את השמן, ועי"ז את כל ביהמ"ק). וזהו הענין של לימוד החסידות. ה'אויפטו' של חסידות הוא – כפי שהרמב"ם אומר – לבוא לאהבתו ויראתו, שזהו דוקא ע"י פנימיות התורה. שבלי זה – כל' הזהר – לא פרחא לעילא, וכל' הגמרא – זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה – ההיפך. זא. שיכול להיות שלומדים תורה, ואפי' מגלה פנים בתורה, אבל לא כהלכה (האריך קצת אודות זה). וזהו האויפטו של חסידות, שהתורה תהי' באופן של טהרה. ואח"כ בא הבאווארעניש של חסידות שבא (בחב"ד) בהבנה והשגה... וסיים שאיתא במדרש שחנוכת ביהמ"ק לע"ל יהי' בכסלו... ועוד.

בשיחה השני' הזכיר את הסדרה שקוראים חיי שרה, והשייכות לכסלו – א' מהנקודות שמוצאים בפשוטו של מקרא (שלחלק הפשט שייך כאו"א – דלרמז דרוש וסוד אפשר בגלגולים אחרים, משא"כ חלק הפשט, השייך לכאו"א. ועז"א "כי הם חיינו" – כמו שבנוגע לחיות אין שייך בזה הפסק, כמו"כ התורה, שיש לו שייכות תמיד), מענין הסדרה:

על הפסוק "ויקם שדה עפרון", אומר רש"י "תקומה הייתה לו". הלשון של **עלי** שייך אצל **ירידה**, אבל **תקומה** הוא ההיפוך **מנפילה**. כמו"כ בנוגע שדה עפרון שלא הי' עלי' מדרגא לדרגא, אלא תקומה מנפילה. השתדלותו של אברהם שיהי' לו קנין – נתן כסף, קנטרין גדולים, שאצלו היו אויסגעהארעוועטע געלט (שהרי המתנות שנתנו לו – נתן לבני הפלגשים, שלא רצה ליהנות מהם), כי מה שצריך למסור ליצחק ולדורות – צ"ל דורכגעהארעוועט, אדם לעמל יולד. מערת המכפלה נעשית ענין של קדושה, לא ע"י שקבורים שם אדם וחיה וכו', אלא ע"י ד' מאות שקל כסף. והוראה מכל הנ"ל.

אח"כ מאמר כעין שיחה עה"פ ואברהם זקן בא בימים וגו'.

שיחה ד' – הקושיות על רש"י (בראשית כ"ד נ"ז). כ"ק אד"ש הזכיר שאין לומדים רש"י לעיונא, ובשעה שהילד שואל – אינו יודע מה לענות, כי אינו מתייגע בזה.

(מאמר המוסגר: הקושיות על רש"י והתירוצים היו כ"כ געשמאק במיוחד. שלזה צריכים הרבה זמן בכדי לכתוב בהרחבה ולא בקיצור).

שיחה ה' ו'.

אחרי תפלת מנחה התחיל כ"ק אד"ש בעצמו לשיר "ואני אבטח בך".

יום ד', ב' כסלו ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש לא יצא לתפלת מנחה.

תמוז, כשרוב בחורים נסעו לשליחות המל"ח, הלימודים ירדו במאוד. וכה נמשכה בחדשי אב, אלול, וכמובן, תשרי. ההנהלה חיכתה לזמן החדש, אבל בתחילה גם אנחנו לא היינו כמו פעם. ההנהלה דיברה עם כמה מאיתנו, אבל זה לא פעל כדבעי. אז התחיל א' מההנהלה לגלות לנו לאט לאט את כל הענין. וגם התרה אותנו (היות והוא דיבר לא רשמי) שאנחנו מוכרחים כולנו ביחד לשמור מאד את הסדרים. מובן מאליו שזה פעל מאד חזק, התחלנו לשמור את הסדרים וללמוד והפסיקו להתעסק ב"ופרצת" כ"א כפי יכולתו.

אני ביקשתי עוה"פ רשות מהנהלת הישיבה והם נתנו לי רשות שעתיים בכל יום – משעה 12 עד 2 אחה"צ. אז עכשיו מכל הבחורים מרוסי רק אני ולוזיק (חיים אלעזר) גורליק מתעסקים בקביעות באופן רשמי. אח"כ, רק בזמן האחרון, סיפרו לנו מטעם ההנהלה (הם חיכו עד שנזכה, ורק אז החליטו לגלות לנו באופן רשמי) שהם כתבו מכתב בשם כ"ק אד"ש להרב אפרים וואלף וכו', והבטיחו שיעשו כל מה שיוכלו. הרב אפרים וואלף מגיע לכאן לי"ט כסלו, במילא מוכרחים אנו ללמוד כדבעי, אז יכתבו אודותינו דו"ח טוב, ובאם הרב וואלף ישאל את כ"ק אד"ש על הענין – כ"ק אד"ש יצוה עליו לעשות. המדובר הוא לא על כל הקבוצה, רק על הבחורים מרוסי שבקבוצה. דבר כזה עוד לא קרה בכל ההסטורי של הקבוצות.

ביום חמישי האחרון, כשהנהלה נכנסה כרגיל ליחידות, אמר להם כ"ק אד"ש כמה הוראות. שבזמן הסדרים הבחורים אינם ברשות עצמם, הם מחוייבים ללמוד תמיד, כמו"ש בפ"א בתניא (ולא רצה כ"ק אד"ש לומר הלשון, אלא כמובן הוא: ואפי' מי שיש בידו לעסוק בתורה ואינו עוסק וכו'). ואם מישהו בא באיחור לסדר או עסוק בזמן הזה בהפצת המעיינות חוצה, חייב (כמו"ש באגרת התשובה) ללמוד בכפליים (זמן). בכלל בענין של הפצה צריכים להתעסק אברכים (ולא בחורים, כי בחורים מחוייבים בכל רגע ורגע ללמוד תורה), ואעפ"י שגם אברכים מחוייבים ללמוד תורה, אבל היות שהם בין כה עסוקים בעניני פרנסה, אז הם

הרב מרדכי מענטליק נתן לי "סדר" עד כ"ד טבת – גמרא לעיונא עד המשנה בדף י"ב ע"ב. לחסידות כבר נתן לי הרב שלמה זרחי בהמשך תרס"ה – שבע מאמרים, אבל בהמשך תש"ג עוד לא נתן.

יום ה', ג' כסלו ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש בא לקרה"ת. לראשון עלה הסבא של הת' בנציון רובינסון (שעפיק), וכ"ק אד"ש הביט עליו, ואח"כ הביט משך זמן לא עליו ולא בחומש.

הת' אברהם פרסמן ואביו של הת' בנציון רובינסון בירכו הגומל.

ש"ק, פ' תולדות, ה' כסלו ה'תשל"ג

לקרה"ת עלו חתנים – בנציון רובינסון, דובער יחזקאלביץ, לייבל קפלן ועוד א'.

אני הלכתי לר' יוסף וואלאוויק להקידוש-אויפרופעניש של בערל יחזקאלביץ. התועדנו עד מוצ"ש.

יום א', ו' כסלו ה'תשל"ג

בערב קיבל כ"ק אד"ש ליחידות. נכנסו רובינסונים, לאקשין עם בנו. היחידות נגמרה בשעה 3.30 לערך לפנות בוקר.

לפני יותר משבועיים גילה לפנינו (הבחורים מרוסי) א' מחברי הנהלת הישיבה את הסוד. ומעשה שהי' כך הי'.

כשהקבוצה שלנו – הבחורים מרוסי – הגיעה לכאן והתחלנו ללמוד, למדנו בהתמדה ושקידה, וההנהלה היתה שמחה מזה וקבלה הרבה נחת, וכתבו ע"ז בדו"ח החודשי לכ"ק אד"ש. עוד לפני ראש השנה אמר כ"ק אד"ש להנהלה (כידוע, שהנהלת הישיבה נכנסת ליחידות לכ"ק אד"ש כל יום חמישי הראשון דכל חודש), שהם ישתדלו בענין שהבחורים מרוסי יוכלו להשאר כאן לזמן ארוך יותר, ממה שנתנו להם מצד ההיתר יציאה מצה"ל. כשהרב יוסף בלוי הגיע לכאן לתשרי, דיברה איתו הנהלת הישיבה בהענין שיצרפו את הבחורים מרוסי לקבוצה החדשה, ככה שנוכל להשאר כאן עוד שנה. והוא הבטיח. בסוף חודש

מהספירה האחרונה. וכמדומני שחסד שבהוד הי' נדפס הוד שבחסד, ומחק אותו וכתב בצדו התיקון.

חתמתי כעד על התנאים שלו.

על הקבלת פנים והחופה לא הייתי. באתי לחתונה שהתקיימה בה"זשואיש סענטער", ונמשכה עד השעה 12:30 בערך.

יום ג', ח' כסלו ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש נסע לאוהל (עוד לפני השעה 2:30), וחזר - בשעה 5:10. תפלת מנחה נגמרה בשעה 5:20. תפלת ערבית בשעה 5:50. לאחר מעריב קרא כ"ק אד"ש להרב חודקוב, וכשיצא הראה בידו שאין שום חדשות. כ"ק אד"ש נסע הביתה בשעה 6:50. הת' בניציון רובינסון קיבל הסידור ע"י המרכז. וחזר כ"ק אד"ש ל770 בשעה 7:55, ונסע הביתה קודם 12:00 לילה.

הייתי על הקבלת פנים של הת' בניציון רובינסון וגם על החופה וגם על החתונה, שהתקיימה באולם "יאנג איזראעל". אחרי החתונה התוועד הרב ישעי' קארף עד 2:00 לפנות בוקר.

יום ד', ט' כסלו ה'תשל"ג

בתפלת ערבית אמר כ"ק אד"ש את הקדישים. כ"ק אד"ש נסע הביתה בשעה 11:30 לילה.

יום ה', י' כסלו ה'תשל"ג

לתפלת שחרית במקום השולחן של כ"ק אד"ש העמידו העמוד שלו, והוא נכנס לקרה"ת עם הסידור, עלה לשלישי, אמר החצי קדיש לאחר קרה"ת (הרב יצחק מישלובין עלה במקום כהן - היום נולד אצלו בן), בשעת אמירת אשרי ובל"צ ושיר-של-יום - אמר כ"ק אד"ש את המשניות, כשגמר החזן את הושיענו חיכה עד שכ"ק אד"ש יאמר הקדיש. כ"ק אד"ש לא התחיל, חיכה קצת, אח"כ הביט על הקהל, עלי, לפינה של הש"ק, אח"כ התחיל לחפש בסידור את מקום הקדיש - וזה לקח משך זמן, אח"כ אמר הקדיש, ואחריו אמר הש"ק וכסדר הרגיל.

המשניות גמר כ"ק אד"ש בעצמו. לא אמרו תחנון.

יכולים להתעסק גם בעניני הפצה. ועוד ענינים.

כשמעתי את זה, ניגשתי להנהלה ושאלתי איך זה מתייחס אלי? הם ענו לי, שבד"א, כשהולכים בלי רשות ההנהלה (אז צריכים ללמוד בכפליים וכו'), אבל אם ההנהלה נותנת רשות אז זה נהי' הסדר של הבחור.

המורם מכל הנ"ל, אצלי הסדר הוא כדלהלן: לימוד החסידות בבוקר (משעה 7.30 עד שעה 9.00) - המשך תרס"ה עם הת' י"צ אהרונוב. משעה 11 עד שעה 1 (לפעמים עד שעה 2) אני עוסק עם החברה - ופרצת, משעה 1 עד שעה 2.15 - לימוד נגלה בלי חברותא. חצי זמן מסדר נגלה השני (משעה 3.30 עד שעה 6.45) הנני לומד עם הת' מיכאל זליגסון. וסדר חסידות בערב הנני לומד המשך תש"ג.

כאן נותנים סדר לימוד בנגלה ובחסידות. עד כ"ד טבת צריכים ללמוד 7 מאמרים מתרס"ה 6-71 מאמרים מתש"ג, ובגמרא - עד המשנה בדף י"ב ע"ב.

יום ב', ז' כסלו ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש לא בא לקרה"ת.

כ"ק אד"ש הגיע ל770 לפני שעה 2:00, פגש את סקובלו ודיבר עמו. קרה"ת בשביל כ"ק אד"ש הי' משעה 1:55 עד 2:00. הרב בנימין קליין לקח הס"ת וניגש עד הדלת של ג"ע הת'. המנין כבר הי' בפנים והרב ליבל גרונר עמד בפנים אצל הדלת, וכשיצא כ"ק אד"ש מחדרו, פתח לייבל את הדלת, ונכנס בנימין עם הס"ת. וכשהחזירו את הס"ת להיכל חיכה כ"ק אד"ש איזה זמן, כשהדלת נשאר פתוח, ונכנס לחדרו.

כשכ"ק אד"ש יצא לתפלת מנחה - מסר לבערל יחזקאלביץ את הסידור. אני ראיתי את הסידור. הבענדל הי' מונח על הסדר וידוי דיו"כ והשני הי' אצל הדלקת הנרות דחנוכה. הסידור תורה אור נדפס בניו יארק (שולזינגער?). בכריכה יפה. בדף הראשון של הסליחות נכתב בכתי"ק למעלה ה"סלח לנו אבינו" בעיפרון וחץ ממטה למעלה. ואצל ספירת העומר נכתב סימן אצל כל יום - חוץ

וניגש כ"ק אד"ש עד לפתח של הזאל – והביט על השעון, והי' 7:57, והלך לחדרו.

כשכ"ק אד"ש נסע לאהל הוא מסר להת' לייבל קפלן את הסידור. בערב התקיימה חתונתו עם מוצקין ור' פרץ מוצקין התוועד.

יום ב', י"ד כסלו ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש בא לקרה"ת.

כ"ק אד"ש נסע לאוהל.

אחרי סדר נגלה הי' השבע ברכות של בערל יחזקאלביץ ב707, עד לערך שעה 4:00, והתוועד שם ר' אברהם מאירער. דיבר מעניין מאד.

כ"ק אד"ש חזר בשעה 5:15. תפלת מנחה נגמרה בשעה 5:27. תפלת ערבית בשעה 5:53 ונסע כ"ק אד"ש הביתה בשעה 6:15 (הדה"נ בע"ש העבר הי' בשעה 4:17). כ"ק אד"ש חזר ל770 בערך בין 7:20 ל7:30. (הי' חתונה).

(כ"ק אד"ש אמר למישהו ביחידות (האחרונה) שביקש את כ"ק אד"ש שהוא יגיע לחופה (או שיסדר קידושין), וכ"ק אד"ש ענה שאין זה חילוק, כי כאשר הוא נמצא בחדרו – שומעים ורואים, והו"ע שהוא נמצא בחופה. ואפשר שלפי טעם זה חזר כ"ק אד"ש ל770 זה שלש פעמים).

יום ג', ט"ו כסלו ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש נסע לאוהל בשעה מאוחרת (בערך 15:05-3) וחזר בשעה 5:35. לא אמרו תחנון כי הי' חתן.

כ"ק אד"ש לא חזר ל770.

יום ה', י"ז כסלו ה'תשל"ג

הי' חתן – שניגש לכ"ק אד"ש בעת ההתוועדות – רב מניו דזשערזי.

בלילה התוועד ב"חובבי תורה" הרב אברהם מאירער.

ש"ק פ' וישלח, י"ט כסלו ה'תשל"ג

בתפילת ערבית בליל שבת אמר כ"ק אד"ש את הקדישים.

הנחתי תהלים על העמוד של כ"ק אד"ש.

אח"כ נסע כ"ק אד"ש למקוה וחזר לפני השעה 12:00. (אני לא הייתי אבל סיפרו לי:) כשכ"ק אד"ש בא לפרוזדור, הבחורים כבר למדו ב"זאל" ורק אחד עמד בתפילין והביט על המכתבים שהגיעו. כ"ק אד"ש הביט עליו, אח"כ ניגש עד הדלת של ג"ע הת', עמד והביט על הבחור הנ"ל, והבחור לא ידע ולא הרגיש, ורק כאשר גמר וחזר את פניו – ראה את כ"ק אד"ש. אח"כ נכנס כ"ק אד"ש לחדרו.

כ"ק אד"ש נסע לאוהל בשעה 1:45 לבוש בהמעיל עם הסנדלים של ת"ב, וכשישב במכונת הרכיב את המשקפיים. חזר בשעה 25-5:20. תפלת מנחה גמרו בשעה 5:40. כרגיל, כשכ"ק אד"ש נוסע לאוהל הוא נותן את מפתח חדרו לליבל לגרונר, וכשחוזר, בזמן שהולך ליטול ידיו הק' – הרב גרונר פותח הדלת. והיום הוא איבד את המפתח. כ"ק אד"ש בא מהאוהל וכמדומני שליבל בכה. הוא עמד בגעה"ת ואמר לכ"ק אד"ש בקול בכי שהוא איבד את המפתח. ואמר לו כ"ק אד"ש שאין זה רעש כ"כ וחיפש בכיסו ומצא הרבה מפתחות ופתח את הדלת. (זה הי' מהמנעול העליון). כשיצא למנחה סגר את מנעול התחתון, שסוגר בדרך כלל רק כשנוסע הביתה. בשעת אמירת אשרי (שאמר בע"פ) חיפש בכיסים, בהשתים הימיניים ואח"כ בשמאל, והוציא ידו הק' עם מטבעות, ואח"כ שוב הכניסם לכיס.

תפילת ערבית התפללו בשעה 6:03 עד 6:10 בערך. כשחזר כ"ק אד"ש מביהכ"נ לחדרו היו הרבה בחורים שעמדו אצל הפתח של געה"ת. כשפתח כ"ק אד"ש את הדלת מביהכ"נ, הם רצו לצד חוץ. ומצד שמאל (לצד הפתח לחוץ) עמדו הרבה אנשים (בחורים) ובתוכם הרב דוד ראסקין, וניגש כ"ק אד"ש עד הפתח של געה"ת ושאל בזה"ל: "מ'שטייט דא און מ'לערנט?" (ופנה לר' דוד ראסקין, ושאל אותו עוה"פ, וחזר כ"ק אד"ש בקול רם יותר קצת: "צי מען שטייט דא און מען לערנט?" ר' דוד לא ענה וכ"ק אד"ש נכנס לחדרו.

כ"ק אד"ש נסע הביתה לפני השעה 7:00, וחזר לפני השעה 8:00. (אני לא ראיתי אבל סיפרו לי) הרבה בחורים היו בפרוזדור – עוד לא ישבו ללמוד,

גם על הפסוק – למה אומר מילים אלו). כאשר פגעו המלאכים את הד' מאות איש ושאלום מי הם, ואמרו שהם בני אברהם, בני יצחק, אחי יעקב וכו'. וכאשר ראו שיעקב אומר לא (על זה שעשיו רצה להציג אצלו מאנשיו), וראו שצריכים ללחום עמו, הלכו להם, ואח"כ הלך עשיו בבזיון. **וישקהו** שהי' רק באותה שעה האהבה. במילא ראו האנשים שצריך ללחום. כמו בהמתנה שנתן יעקב לעשיו, שכאשר ענה עשיו ליעקב שלא רצה ליקח ויעקב הפציר בו, מובן שהוא לקח, אבל אם לא יאמר שהפציר בו, הייתי חושב שהוא לא לקח, וככה ממש פה, שאם לא יאמר הפסוק שעשיו הלך לדרכו, ורש"י אומר שגם ד' מאות איש נשמטו, הייתי חושב שהוא הציג אחדים מהם, וזה החילוק בין הפסוק של עשיו להפסוק של יעקב (שאינן שם **חידוש** באמצע). גם הי' הביאור על הזהר.

ההתוועדות נגמרה בשעה 4:20. בסיום ההתוועדות נטל כ"ק אד"ש את ידיו הק', ואח"כ בירכו שבע ברכות, וכל אותו הזמן אמר כ"ק אד"ש קטורת. אחרי זה עמד והלך להתפלל מנחה.

בקה"ת עלה כ"ק אד"ש לשלישי.

כאשר פסע כ"ק אד"ש הג' פסיעות הלך עם הסידור והתחיל לומר את המשניות, וככה חזר ל"קדושה". כאשר אמר הש"ץ ברכת אתה קדוש כבר המשיך כ"ק אד"ש לומר המשניות. באמצע חזרת הש"ץ נחנק הש"ץ, וחייך כ"ק אד"ש והראה בידו שאין צריך לומר כ"כ במהירות, אבל הש"ץ לא ראה והמשיך ככה.

כ"ק אד"ש אמר הקדישים.

לאחר מנחה התחיל כ"ק אד"ש בעצמו לנגן ואני אבטח בך".

אחרי מנחה הלך כ"ק אד"ש **תיכף** הביתה. חזר בשעה 5:17. נכנס לתפילת מעריב בשעה 5:20 עד השעה 5:35, ובשעה 5:50 נסע הביתה.

מוצש"ק, התוועדות י"ט כסלו ה'תשל"ג

ההתוועדות התחילה בשעה 9:00.

לפני השיחה הראשונה ניגנו פדה בשלום.

בקה"ת קראו בס"ת של משיח. היו דחיפות גדולות.

בתפילת מוסף ניגנו "הוא אלקינו". כ"ק אד"ש אמר כל הקדישים.

ההתוועדות התחילה בשעה 1:30. לפני ההתוועדות הכריזו בשם כ"ק אד"ש שצריכים לעשות את ה"שביל" יותר רחב.

כ"ק אד"ש קידש על היין בתחילת ההתוועדות. אח"כ צוה לנגן "פדה בשלום".

בשיחה הראשונה דיבר כ"ק אד"ש אודות הנס די"ט כסלו, ואח"כ ניגנו הניגון "אימתי קאתי מר".

בשיחה השני' דיבר אודות הספרים דהמגיד (בראשית). אח"כ ניגנו "ופרצת".

מאמר ד"ה קטנתי מכל החסדים ומכל האמת.

בשיחה הרביעית היו הקושיות על רש"י. דיבר על רש"י בראשית ל"ג, ט"ז. הקשה 5 קושיות על הרש"י: (1) מנין לרש"י **שהלכו** הד' מאות איש. (2) ומנין שהלכו **אחד אחד**. ולומר שעשיו המובן הוא עם הד' מאות איש כמו ביעקב. (3) מנין לרש"י שהקב"ה **פרע** להם, שזהו"ע של פרעון. (4) למה אומר רש"י "בימי דוד". הי' צ"ל רק "ארבע מאות איש" ולמה אמר "נער אשר רכבו על הגמלים". ואם מפני שהביא התחלת הפסוק לכן מביא ג"כ הסוף של הפסוק, מצינו הרבה מקומות שאינו כן, וגם פה אינו מביא סוף הפסוק - "וינוסו". (5) התינוק שואל את רבו קלאץ קשיא: גמלו לאחר 800 שנה!

אח"כ נתן כ"ק אד"ש משקה לשני חתנים שניגשו אליו, וגם נתן לר' יעקבסון.

בשיחה החמישית היו הקושיות על לקוטי לוי"צ. דוד מלך ישראל חי וקיים. ואח"כ אמר שיחלק משקה לעולים החדשים "שיצאו מרוסי" - בתור שלוחים שיצאו בקרוב". בחלוקה, בין הניגשים, היו גם הסבא והאבא של בנציון רובינסון, ועמד כ"ק אד"ש ונתן המשקה. אח"כ התחיל כ"ק אד"ש בעצמו לנגן "והריקותי לכם ברכה".

בשיחה הששית היו התירוצים על רש"י. למה מביא רש"י המילים: ביום ההוא (והקושיא היא

שיחה ז' – הביאור על התניא. הענין של משביעין.

אח"כ צוה לנגן "דעם צמח צדק'ס ניגון", וניגנו ימין ה' רוממה. אח"כ "דעם מהר"ש'ס א ניגון, דעם מהר"ש'ס ניגון", וניגנו הניגון שלו. אח"כ של "דעם רבין נ"ע", ואח"כ "דעם שווער'ס ניגון", וניגנו הבינוני.

אח"כ דיבר שיחה ח' – התחיל אודות התניא (נ"ג פרקים – כנגד נ"ג ימים במאסר, נ"ג סדרות דנגלה). חת"ת. הסיום והתחלת התניא, אודות נגלה דתורה, ודיבר אודות הספרי'. ושכן גם כל או"א יעשה זאת בביתו (ואשתו תעזרהו), כמו שולחן כסא מטה ומנורה, שיהי' "התנאה לפניו במצוות", שכשבאים לביתו יראו הספרים בנגלה ובחסידות. ושיהיו באופן צוריסענע קאריק – טאוול, מיט שווארצע בלעטעלאך פון אסאך משמוש, היינט ווי וועט ער קענען מתווך זיין דעם התנאה לפניו במצוות, איז זאל אים בלייבן די קושיא, און קיין גרעסערע קשיא אין לימוד התורה וקיום המצוות זאל ער ניט האבן (ואמר זה בדרך צחוק קל). און דערנאך, אין א זמן קצר בכמות – וזמן ארוך באיכות זאל ער טראכטן ווי צו פארבייטן די ספרים מיט נייע.

אח"ז – הפסק קצת. ודיבר אודות היהודים מרוסי'. ובסוף התחיל בעצמו לנגן "צמאה לך נפשי", וניגן בעצמו (וזה הי' ניגון ההכנה לניגון של ד' בבות). ורמז שינגנו הניגון של ד' בבות 7 פעמים. אח"כ נייע זשוריצי חלאפצי. אח"כ עמד ורקד במקומו. ישב, אמר ברכה אחרונה, והתחיל בעצמו לנגן "כי בשמחה תצאו".

ההתוועדות נגמרה בשעה 2:45-50.

כ"ק אד"ש נסע הביתה בלוויית הניגון "כי בשמחה תצאו" לפני השעה 3:00, ורמז בידו הק' ביושבו ברכב שינגנו.

יום א', כ' כסלו ה'תשל"ג

בערב קיבל כ"ק אד"ש ליחידות. נכנסו כמדומני רק האורחים שהגיעו לי"ט כסלו. היחידות נגמרה בשעה 4:45 לערך לפנות בוקר.

בשיחה הראשונה דיבר כ"ק אד"ש על הענין של "י"ט כסלו. נס וכו' וכו'. יהי' ניכר שהוא יהודי. אח"כ ניגנו "כמופת הייתי לרבים".

בשיחה ב' דיבר אודות הענין שיהי' ניכר שהוא יהודי, נס, תורה, פנימיות התורה, הפצה. והביא כ"ק אד"ש המדרש שהגאולה תהי' בכסלו. אח"כ ניגנו ניגון בלי מילים.

בשיחה ג' דיבר בענין של הפצה. ערבות כאו"א. ואח"כ ניגנו "קול דודי דופק".

בשיחה ד' דיבר בענין של שבת, שביעית. שבת בימים, שבת בשנים, שבת בנשמה, שבת בעבודה, שבת בתורה עד שיגיעו לשבת לחיי העולמים. ובהמשך לזה ניגנו ניגון בלי מילים.

צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה פדה בשלום נפשי (משך 35 דקות). אח"כ ניגנו "בך ה' חסיתי".

בשיחה ו' דיבר אודות חלוקת הש"ס, הסיום על מסכתות שבת ושביעית, הנקודה המשותפת בהתחלה והסיום שבהם. ודיבר אודות הממזרים (האח והאחות) – הרבנות בישראל, העומדת לא על דעת התורה אלא על דעת הממשלה וכו'. השיחה ארכה שעה 25 דקות (בערך משעה 11:40 עד השעה 1:03, ובערך משעה 12:15 היתה אודות הפוליטיקה).

הרב שמואל לעוויטין חיכה להגיד לחיים, כי רצה לילך הביתה. כ"ק אד"ש הביט עליו פעם א' (כלומר שראה אותו ויודע שהוא מחכה).

הסקולענער רבי הגיע וכ"ק אד"ש התרומם קצת לכבודו באמצע השיחה.

משעה 1:03 עד 1:35 חילקו הש"ס. וניגנו הרבה ניגונים בעוד שכ"ק אד"ש דיבר עם ר' שמחה עלבערג ועם עוד מישהו. (בתחילה ענה לחיים להרב שמואל לעוויטין).

אח"כ אמר שאפשר יש פה מהמנגנים שיצאו לא כבר ממדינה ההיא, שבה ישב אדמוה"ז, וינגן ניגון שכולם יכולים לנגן עמו, והתחיל ר' בערל זלצמן לנגן "דרוזשבא נאשא", וניגנו כל הניגון ובסוף חזרו כמה פעמים.

יום ב', כ"א כסלו ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש הגיע ל770 בשעה 1:30 בערך. ראיתי שא' מהבחורים הלך עם תרמוס להביא תה עבור כ"ק אד"ש.

תפילת מנחה ה' בשעה 3:45 בערך.

יום ג', כ"ב כסלו ה'תשל"ג

היות ולא ניגש אף אחד לעמוד לתפילת מעריב בביהכ"נ למטה – הכריחו אותי, וירדתי.

יום ה', כ"ד כסלו, ערב חנוכה ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש הגיע לקרה"ת.

כ"ק אד"ש נסע לאוהל בשעה 1:30 בערך וחזר בשעה 5:15 ותיכף (לאחרי 2-3 דקות) התפללו מנחה. ה' קהל גדול עד מאד והיו דחיפות גדולות. עמדו עד השולחן של כ"ק אד"ש ממש. לאחר חזרת הש"ץ, לפני עלינו, עשו דרך – "שביל" – מהמקום שבו עמד כ"ק אד"ש עד המנורה (הבחורים עמדו על השולחנות ועל החלונות) והדליקו המנורה. אח"כ התחילו לנגן "הנרות הללו". גם כ"ק אד"ש ניגן (-ה' נראה אבל לא נשמע). ולא רמז שום דבר לנגן, רק בסוף, בתנועה האחרונה ("על נסין") רמז בראשו הק' שיחזרו כמה פעמים, אח"כ הסתכל על הנרות, הסתובב, והתחיל לומר עלינו. גמרו בשעה 5:30. תפלת ערבית היתה בשעה 6:00. נסע הביתה בשעה 6:15.

יום ועש"ק, כ"ה כסלו, א' דחנוכה ה'תשל"ג

תפילת מנחה התפללו בשעה 3:00.

יצא מכתב מאת כ"ק אד"ש לתלמידים ולתלמידות.

כ"ק אד"ש נסע הביתה בשעה 3:40-45 בערך.

ש"פ וישב, שבת חנוכה, ה'תשל"ג

ההתוועדות התחילה בשעה 1:30.

בשיחה הראשונה דיבר כ"ק אד"ש אודות השייכות דשבת זו עם י"ט כסלו (התכללות דשבתות). ואח"כ ניגנו פדה בשלום.

בשיחה השני' דיבר אודות עניני חנוכה (ענין החינוך). ואח"כ ניגנו כמופת הייתי לרבים.

אח"כ צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה נר חנוכה. ואח"כ היו עוד שיחות.

ההתוועדות נגמרה בשעה 4:50, והתפללו מנחה, ואח"כ תפילת מעריב. ובשעה (5) 5:40 נסע כ"ק אד"ש הביתה.

יום א', כ"ז כסלו, ג' דחנוכה ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש הגיע לקרה"ת.

תפילת מנחה התפללו בביהכ"נ למעלה. לפני עלינו הדליקו נרות חנוכה ולא ניגנו "הנרות הללו".

יום ב', כ"ח כסלו, ד' דחנוכה ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש הגיע לקרה"ת.

בשעה 1:00 עשו התוועדות כללית בשביל כל הישיבה "תומכי תמימים". באו גם ממאריסטאון ומאושן פארקוויי. ההתוועדות התקיימה בביהכ"נ למטה ב770. דיברו מהמנהלים.

אח"כ התפללו מנחה (בביהכ"נ למטה). אינני זוכר אם ניגנו הנרות הללו.

יום ג', כ"ט כסלו, ה' דחנוכה ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש הגיע לקרה"ת.

כ"ק אד"ש נסע לאוהל.

תפילת מנחה התפללו בביהכ"נ למעלה. לאח"ז ה' הפסקה ואח"כ התפללו תפילת ערבית. אחרי התפילה נסע כ"ק אד"ש הביתה (בשעה 6:00 בערך), ואח"כ חזר ל770.

לאחר סדר חסידות התוועד הרב שלמה זרחי עם הבחורים הרוסים, וגם הרב שלום מרוזוב התוועד עם הכיתה שלו. נתנו לנו מעות חנוכה (ולא לה) שיצאו מרוסי' פחות משלש שנים נתנו דולר במטבע של כסף) וגם מכתב של כ"ק אד"ש להתלמידים דהשתא.

יום ד', ר"ח טבת, ו' דחנוכה ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש הגיע לקרה"ת ועלה למפטיר.

בשעה 1:00 אחה"צ התקיימה התוועדות עם הבחורים הישראלים ונתנו להם מעות חנוכה.

תפלת מנחה התפללו בביהכ"נ למטה בשעה 3:30. (ה' אסיפה כללית של ישיבת "אהלי תורה").

ש"ק, פ' מקץ, ד' טבת ה'תשל"ג

בקה"ת לא קראו בס"ת של משיח.
בתפילת מוסף לא ניגנו הוא אלקינו.

ה' התוועדות משעה 1:30 עד השעה 4:15.

לפני שיחה א' ניגנו פדה בשלום נפשי. ואחרי השיחה ניגנו תרננה שפתי (בלי מילים) בהתלהבות גדולה ע"פ רמזים של כ"ק אד"ש שרקד על הכסא בישיבה.

אחרי שיחה ב' ניגנו כמופת הייתי לרבים. ואח"כ מאמר כעין שיחה עה"פ ויהי מקץ שנתיים ימים.

אח"כ – בשיחה ד' – היו הקושיות על רש"י, ואחרי השיחה, כאשר ניגנו, ה' שבע ברכות.

בשיחה ה' היו הקושיות על לקוטי לוי"צ, התירוצים על רש"י והתירוצים על לקוטי לוי"צ, ודיבר אודות המצב ההווה של הרבנות וכו'.

אח"כ בירך ברכה אחרונה. ואמר כמה מילים ע"ד המלוה מלכה ושימיכיו על כל השנה כולה. ואח"כ ה' שבע ברכות וכ"ק אד"ש אמר קטורת כאשר יושב על כסאו, ורמז לנגן חזק "עוד ישמע בערי יהודה".

בתפילת מנחה לא עלה כ"ק אד"ש לתורה.

לאחר תפלת מנחה התחיל בעצמו לנגן "ואני אבטח בך" ומיד הלך הביתה (בשעה 4:30), כשלוו אותו בניגון.

כ"ק אד"ש חזר והתפללו ערבית בשעה 5:25, ובשעה 5:55 נסע הביתה.

בערב הייתה חזרה מההתוועדות.

יום ד', ח' טבת ה'תשל"ג

כשיצא כ"ק אד"ש מתפלת מנחה עמדו הנשים הנוסעות היום לא"י, ואמר להן כ"ק אד"ש: פארט גיזונטער הייט.

כשיצא כ"ק אד"ש מתפלת מעריב עמדו האנשים הנוסעים היום לא"י, ואמר להם כ"ק אד"ש: פארט גיזונטערהייט/בשעה טובה ומוצלחת?, מען זאל הערן בשורות טובות.

בין תפלות מנחה למעריב כשכ"ק אד"ש נסע

כ"ק אד"ש התפלל כשהעמוד הי' על הבימה בפיתו.

לאחר עלינו והקדישים נגנו הנרות הללו.

כ"ק אד"ש הביט הרבה על הילדים. בסוף הביהכ"נ ישבו שתי שורות ילדים הקטנים ביותר. גמרו בשעה 3:55.

נסעתי עם הת' דוד יצחק מרינובסקי ללוות אותו לשדה תעופה.

ב770 התקיימה התוועדות מההנהלה עם הבחורים – הרב מענטליק קרא את המכתבים מהשתא וגם שיחה מלקו"ש. אח"כ חלקו דמי חנוכה לכל אלו שעדיין לא קיבלו, בחדר של הספרי', כשכאו"א נכנס לשם ודברו איתו.

כ"ק אד"ש הוציא מכתב לאנ"ש לימי חנוכה.

יום ה', ב' טבת, ז' דחנוכה ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש הגיע לקרה"ת.

בשעה 10:55 נסע כ"ק אד"ש למקוה ולפני שתיים נסע לאוהל. לפני שחזר הודיעו שיתפללו למטה. תפלת מנחה התפללו בשעה 5:20, הדליקו הנרות וניגנו הנרות הללו, ובאמצע הניגון נפלה המנורה ונכבו הנרות. הבחורים העמידו אותה מחדש (בשעה שכולם ניגנו) והדליקו הנרות. כ"ק אד"ש הביט כל הזמן. (אחד רצה לצלם את כ"ק אד"ש ולא הצליח, וצחק כ"ק אד"ש).

אח"כ אמרו עלינו וכו', וכשהש"ן איז אפגעגאנגען מהעמוד, הביט עליו כ"ק אד"ש (זה הי' בשעה 5:35) ותיכף התחילו להתפלל ערבית וגמרו בשעה 5:45. בסיום התפילה התחיל כ"ק אד"ש לנגן "על נסיך" ועלה לחדרו.

הבחורים עמדו אצל הדלת וניגנו על נסיך. ר' לייבל גרונו נכנס לכ"ק אד"ש שלש פעמים ובכל פעם (בפעם הב' והג') נשאר בפנים משך זמן.

כ"ק אד"ש נסע הביתה בשעה 6:15?.

יצא הוראה מכ"ק אד"ש שיזכירו הענין של זאת חנוכה.

ב770 התועד הרב דוד ראסקין עד מאוחר בלילה (3:15 לפנות בוקר).

ש"ק פ' ויגש, י"א טבת ה'תשל"ג

לא ניגנו הוא אלקינו.

כ"ק אד"ש לא עלה למנחה לקרה"ת.

(כשנכנס כ"ק אד"ש לתפלת ערבית עמדו בפתח הדלת ילדים קטנים וחיכה כ"ק אד"ש עד שהזיזו אותם).

כ"ק אד"ש קידש הלבנה.

יום א', י"ב טבת ה'תשל"ג

בערב קיבל כ"ק אד"ש ליחידות. (להבחורים לא נתנו ליכנס).

היחידות נגמרה בערך בשעה 3:00 לפנות בוקר. התוועדנו עם הרב נפתלי עסטולין, דיבר אודות הענין של רבי וכו', ביטול לרבי וכו'.

יום ב', י"ג טבת ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש לא הגיע לקרה"ת.

הגיע ל770 בשעה 12:45. אני עמדתי בחוגי פינת איסטערן פארקוויי וקינגסטון עוועניו וראיתי את כ"ק אד"ש. הוא הביט לצדי.

כשיצא כ"ק אד"ש מתפילת ערבית עמד שלום ברוכשטט בפרוזדור, ואמר לו כ"ק אד"ש: פאר געזונטערהייט, זאל זיין בשעה טובה ומוצלחת.

יום ד', ט"ו טבת ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש נסע לאוהל.

חזר מהאוהל בשעה 5:15. תפלת מנחה התפללו עד השעה 5:27 ותפלת מעריב התפללו בסביבות שעה 6:00.

נסע הביתה בשעה 6:15 בערך.

יום ה', ט"ז טבת ה'תשל"ג

כמדומני שכ"ק אד"ש לא יצא למנחה.

בערב קיבל כ"ק אד"ש ליחידות.

נכנסו הת' אברהם פרסמן (הי' 2.5 דקות), הת' ננחום בורושנסקי (הי' 3.45 דקות). כ"ק אד"ש אמר לו אודות עבודת התפילה.

גם נכנס ר' משיח חודיידטוב עם אשתו.

יום א', י"ט טבת ה'תשל"ג

הביתה או חזר מהבית ל770 (אינני יודע בדיוק) עמד הרב מאיר כראלאוו, ואמר לו כ"ק אד"ש: איר פארט היינט? פארט וכו'. ואמר כראלאוו (בערך): דער רבי זאל זיין געזונט און גיין אינגיכן מקבל זיין משיח צדקינע. וענה לו כ"ק אד"ש: מיט געזונטע חסידים.

יום ה', ט"ט טבת ה'תשל"ג

זכיתי לגלול הס"ת במנין בביהמ"ד למטה.

יום ועש"ק, צום עשרה בטבת ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש נכנס לאמירת סליחות. העמידו העמוד שלו. רחמנא דעני ניגנו ג' פעמים. אבל אבינו מלכינו לא ניגנו. בקרה"ת עלה כ"ק אד"ש לשלישי.

תפלת מנחה היתה בשעה 2:00 (וגמרו 2:27), התפללו בביהכ"נ למעלה, כשהשולחן עם המפה של שבת הי' עומד במקומו, כמו בחול (אצל הדלת שבו נכנס כ"ק אד"ש). כ"ק אד"ש הי' בסירטוק של משי(?)?. עלה למפטיר (אני עמדתי מול פניו הק' – כמטר ממנו).

להגבהת הס"ת עלה הרב נפתלי עסטולין (שבא היום לכאן) וכשכרך הס"ת וצריך הי' לשבת, האט ער שטייענדיקערהייט עט וואס אראפגעלאזן זיך, והראה כ"ק אד"ש בידו שישב וכמדומני שבשעה ההיא הי' על פניו צחוק קל עד מאד.

כשנעמד עם הס"ת ללכת להחזירו להיכל - אז כ"ק אד"ש כאילו לא ידע, כביכול, לאיפה לסגת, ואח"כ נסג באחוריו לר' דוד ראסקין, ובידו נשק הס"ת.

התפילות בשחרית ובמנחה התפלל הרב יהושע קארף (מן הסתם יש יא"צ אצלו) וגם קרא את התורה ב' פעמים (לשחרית ולמנחה).

כשאמר כ"ק אד"ש המפטיר, עשה הפסקות קטנות בין התיבות: "ההרים" ו"והגבעות", "כל שומר שבת" ו"מחללו", ובעוד מקום אחד.

הכריזו שקבלת שבת תהי' 4:50. (הדה"נ הי' בשעה 4.10).

תיכף אחר תפילת ערבית הלך כ"ק אד"ש הביתה.

עם יו"ד שבט (האגרת האחרונה והמאמר האחרון).
ואח"כ ניגנו ניגון שמחה.

אח"כ אמר מאמר כעין שיחה עה"פ ואלה שמות
בנ"י.

בשיחה החמישית היו הקושיות על רש"י, ומפני
"קוצר הזמן" – גם הקושיות על לקוטי לוי"צ.

אח"כ חילק משקה, גם בשביל הסטודנטים
(ונתן מזונות בשבילם?).

אח"כ ניגנו "אימתי קאתי מר" בהתלהבות
גדולה?

בשיחה הששית היו התירוצים על לקוטי לוי"צ,
רש"י, אח"כ דיבר אודות המצב ההווה בא"י. ואח"כ
המשיך בביאור הרש"י.

כ"ק אד"ש בירך ברכה אחרונה. נטל ידיו, אמר
קטורת, והתפלל מנחה. לאחר מנחה התחיל בעצמו
לנגן ואני אבטח בך, ותיכף ומיד הלך הביתה בשעה
4:50 בלוויית הניגון "ואני אבטח בך".

אח"כ חזר, ותיכף התפללו ערבית בשעה 5:30.
נסע הביתה בשעה 6:30.

בערב הייתה חזרה מההתוועדות.

יום א', כ"ו טבת ה'תשל"ג

בערב קיבל כ"ק אד"ש ליחידות. היחידות
הסתיימה בשעה 4:50 (או בשעה 5:30-5:40 לפי
גירסא אחרת).

יום ג', כ"ח טבת ה'תשל"ג

היום הגיע דודי מרדכי זאב בנציון לוין מרוסי'
לאה"ק.

יום ד', כ"ט טבת ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש נסע לאוהל וחזר בשעה 5:20, תפלת
מנחה בשעה 5:24, גמרו בשעה 5:39, תפלת ערבית
בשעה 6:50.

יום ה', ר"ח שבט ה'תשל"ג

התועד הרב דוד רסקין עם הרב שלום חסקינד
(מתל אביב) והי' מעניין מאד. הם העלו על זכרונם
את הזמן של תחילת הנשיאות של כ"ק אד"ש וכו'
וכו'. ההתוועדות נמשכה עד השעה 2:00.

היום בערב ליל ניתל.

תפלת מנחה התפללו בזמנו.

תפלת ערבית הי' בשעה 5:15. ותיכף נסע כ"ק
אד"ש הביתה, אבל חזר אח"כ.

יום ה', כ"ג טבת ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש הגיע לקרה"ת.

כ"ק אד"ש נסע לאוהל, חזר בשעה 5:20
ותיכף נכנס למנחה בלבוש משי. (חשבו שיהי'
התוועדות). גמרו להתפלל מנחה בשעה 5:30 (עם
תחנון). נכנס לכ"ק אד"ש הרב גרונר ואח"כ הרב
קליין ויצאו ביחד ואמרו שכ"ק אד"ש לא אמר
שום דבר אודות התוועדות. תפלת ערבית משעה
6:00 עד 6:10. למעריב נכנס כ"ק אד"ש בלבוש
הרגיל (לא של משי). לפני מעריב נכנס הרב גרונר,
וכשיצא אמר שהתוועדות לא תהי'. לאחר מעריב
נכנס הרב חודקוב והרב גרונר. נסע הביתה לאחר
שעה מזמן גמירת מעריב.

הרב גרונר הכריז, שמי שרוצה לקנות הספר
"כתר שם טוב" – הרי הספר נמצא עכשיו אצל
סוסבר (אולי הי' זה מכ"ק אד"ש, היות שכ"ק
אד"ש רצה שיוציאו לאור לכ"ד טבת).

הרב בנימין קליין הכניס לכ"ק אד"ש איזשהו
ספרים. כמדומני שזה הי' ה"כתר שם טוב" ו"לקוטי
ביאורים" מהרב ישעי' קארף חלק שני.

יום ועש"ק, כ"ד טבת ה'תשל"ג

הלילה הי' פגישה עם סטודנטים בחובבי תורה.

ש"ק שמות, כ"ה טבת, תשל"ג

בקה"ת לא קראו בס"ת של משיח.

ההתוועדות היתה משעה 1:30 עד 4:35.

עוד אתמול בערב הודיעו הפסוק שעליו ידבר
כ"ק אד"ש בשיחה על רש"י: פרק ד' פסוק כ"ד.

לפני ההתוועדות ניגנו "בך ה' חסיתי". אחרי
השיחה הראשונה ניגנו "ופרצת".

בשיחה השני' דיבר כ"ק אד"ש אודות הלבנה.
ואח"כ ניגנו הניגון של אשר מניקולייב.

בשיחה השלישית דיבר על כ"ד טבת ובקשר

שז"ר. אח"כ נכנס לכ"ק אד"ש הרב גרונר.
כ"ק אד"ש נסע הביתה בשעה 2:25 והי' רציני
מאד.

יום ב', ה' שבט ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש הגיע ל770 לפני השעה 1:00 בערך.
קרה"ת עשו עבור כ"ק אד"ש בערך בסביבות
השעה 2:00.

יום ג', ו' שבט ה'תשל"ג

ר' ירמיה ברנובר הגיע היום, והי' בתפלת מעריב.
כ"ק אד"ש הביט לעברו...
דיבר עם הרב חודקוב (בשמחה).

יום ה', ח' שבט ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש נסע לאוהל וחזר בשעה 5:37. תפלת
מנחה עם תחנון התפללו בשעה 5:40 עד 5:50.
תפלת מעריב התפללו בשעה 6:15 עד 6:25. כ"ק
אד"ש נסע הביתה בשעה 7:40.
כמה פעמים נכנס לכ"ק אד"ש הרב חודקוב
(גרונר).

ש"ק פ' בא, יו"ד שבט, ה'תשל"ג

הי' התועדות. לפני התועדות ניגנו "תרננה
שפתי" החדש (בלי מילים).
בשיחה הראשונה דיבר כ"ק אד"ש אודות
שמיטה. שבת. ר"ה הי' בשבת, י"ט כסלו הי' בשבת,
ויו"ד שבט הי' בשבת. ושבת הו"ע מחשבה,
ו"ויכולו השמים". אח"כ ניגנו "אסדר לסעודתא"
(מישהו התחילו פתאום).
בשיחה השני' דיבר כ"ק אד"ש על פ' בא, שם
הסדרה, וההוראה בעבודה (לעשות בא, מוארא -
בא).
אח"כ צוה כ"ק אד"ש לנגן ואמר מאמר ד"ה
באתי לגני.
בשיחה ד' הקשה הקושיות על רש"י י"א, י'
והקושיות על הערות רלוי"צ אודות מהו התורה
(ודיבר על שוחד והרב בשווייץ (דיבר אודות
שווייץ)).

ניגנו ניגון שמחה ואח"כ ניגשו החתנים אל כ"ק

בערב קיבל כ"ק אד"ש ליחידות. נכנס הת' חיים
פרוס עם הכלה וגם הת' בנציון גולדשמיד עם הכלה
(3-3.5 מינוט), הרב שלום מרוזוב (הי' 6 מינוט) -
הוא לא הי' כל היום בישיבה.

היחידות נגמרה בשעה 5-2:53. הרב גרונר נכנס
לרגעים אחדים, בשעה 3:17 נכנס הרב חודקוב והי'
עד שעה 3:37. בשעה 3:40 נסע כ"ק אד"ש הביתה
והביט להפרוזדור אם יש שם מישהו.

יום ש"ק פ' וארא, ג' שבט ה'תשל"ג

לא ניגנו הוא אלקינו.
בקרית"ת לתפלת מנחה לא עלה כ"ק אד"ש
לתורה.
הלכתי לביהכ"נ בפלטבוש עם הת' מיכאל
זעליגסון והוא נאם שמה.

מוצ"ש העמידה המשטרה את הבריקדות בדרך.

יום א', ד' שבט ה'תשל"ג

התפלות מנחה וערבית התפללו בזמנו.
לאחר תפלת מעריב סגרו את כל ה770 למעלה.
חיכו לבואו של שז"ר.

שז"ר הגיע בשעה 8:50 (הרב יודל קרינסקי
הגיע הראשון ואחריו עוד 4 מכוניות). כ"ק אד"ש
יצא (כמדומני בלי המעיל) לנגדו ובאמצע הדרך
נפגשו. שז"ר נשק את כ"ק אד"ש שתי פעמים וגם
כ"ק אד"ש (אולי 2 פעמים, אבל פעם א' בודאי),
ולקח כ"ק אד"ש את שז"ר תחת זרועו ומצד השני
לקח אותו הרב קזרנובסקי (הוא וסימפסון ואולי גם
חודקוב (ועוד מישהו?) נסעו לקבל אותו), ונכנסו
לחדר כ"ק אד"ש. נכנסו גם הרב בנימין גורודצקי,
הרב בנציון שם טוב, הרב ליבעראו, הרב אברהם
שם טוב, הרב שמואל גורוויץ, הרב סערעבריאנסקי,
הרב שלום חסקינד, ועוד כמה שהגיעו מצד שז"ר.

אח"כ, בערך בשעה 15-9:05 יצאו כולם, ושז"ר
נשאר לבדו, ויצא בשעה 10-2:05 לילה, וכ"ק אד"ש
ליווה אותו עד המכונית, ואחז אותו תחת זרועו,
ומצד השני מישהו מצד שז"ר. ואח"כ לחצו את
הידיים וחייבוקו. ועמד כ"ק אד"ש רגעים אחדים (הי'
במעיל) וחזר ל770. הרב חודקוב נסע ללוות את

אד"ש, ונתן להם משקה.

בשיחה ה' אמר כ"ק אד"ש התירוצים על רש"י ועל ההערות, והמשיך ברש"י.

לאחרי ההתוועדות התפללו מנחה, ולאחר מנחה התחיל כ"ק אד"ש בעצמו לנגן "בני היכלא".

בשעה 4:40 הלך כ"ק אד"ש הביתה, בלוויית ניגון הנ"ל. בשעה 5:37 חזר, ונכנס להתפלל מעריב בשעה 5:40.

כ"ק אד"ש יצא לקידוש לבנה.

מוצש"ק, התוועדות יו"ד שבט ה'תשל"ג

בהתחלת ההתוועדות (מ9:02 במשך עשר דקות) ניגנו בך ה' חסיתי, ואח"כ אמר כ"ק אד"ש שיחה א'. דיבר שצונופיגעקליבן זיך כמה וכמה מישראל. שבועה – א טרייסל טאן זיך. התחדשות של חסידות (לא תוסיפו ולא תגרעו) – גילוי העלם שבתורה. (זמן המשניות, הגמרא, אילפא וכו'). שיקבלו החלטה, וברוב עם, ברכנו אבינו **כולנו כאחד**. והקיצו ורננו שוכני עפר – תחיית המתים ובקרוב ממש, וזה מביא לשיר חדש לע"ל. השיחה נגמרה בשעה 9:34, ואח"כ ניגנו אימתי קאתי מר במשך תשע דקות.

בשיחה השני' דיבר שאין כל הזמנים שווים – התחדשות בכל רגע וכו'. שפעם הי' ספק אם ליתן על ביהכ"נ או על חינוך, אבל עכשיו – חינוך. ובפרט הנוער. וכמו בעל ההילולא שחפש ילד או ילדה וסיפר שהוא בן אברהם יצחק ויעקב ובת שרה רבקה רחל ולא. ושעכשיו באים הם עצמם וטוענים למה אין מספרים להם. השיחה נגמרה בשעה 10:09, ואח"כ ניגנו ניגון שמחה בהתלהבות הכי גדולה עד 10:23.

בשיחה ג' דיבר על חינוך. ועל יהודי רוסי. ובכה כ"ק אד"ש. השיחה נגמרה בשעה 10:49, ואח"כ ניגנו "אי וו וואדיע מי ניע פאטאנעם".

בשיחה ד' דיבר על ענין השירה. השיחה נגמרה בשעה 11:14, ועד 11:23 ניגנו ניגון שמחה, ואז אמר שינגנו ניגון משם, וניגנו "אי וו וואדיע", ו"דרוזשבא נאשא" עד השעה 11:33.

בשיחה ה' ביאר "סלזשבא יעוורעייסקאיא". מחקר, שהי' אסיפה וכו'. הפצה. השיחה היתה עד 12:04, ואח"כ ניגנו ניגון שמחה עד השעה 12:17, בעוד שכ"ק אד"ש דיבר עם הרב עלבערג.

בשיחה ו' דיבר אודות הענין בא"י – האח והאחות. דעתי לא שניתי (ע"י הטלפון). מהו התורה ומיהו יהודי – ישראל ואורייתא קוב"ה (ח"ו). בישראל יש בחירה, משא"כ בתורה. הקונטרס שהו"ל, ואינו נוגע לפסק הדין דארה"ב וקנדה וכו'. השיחה נגמרה בשעה 12:29 ועד 12:42 ניגנו ניגון שמחה. כ"ק אד"ש דיבר עוה"פ עם הרב עלבערג.

בשיחה ז' דיבר על המלוה מלכה. בא – בשלח, שירת משה ומרים (אל תירא עבדי יעקב). השיחה נגמרה בשעה 12:49. וכעבור שלש דקות צוה לנגן ניגון ההכנה.

אח"כ אמר המאמר ד"ה באתי לגני, עד השעה 1:20. ואז ניגנו "אבוא בגבורות ה' אלקים" עד השעה 1:26.

בשיחה ט' דיבר ע"ד שמי"א שבט עד י"א ניסן הוא ג' חדשים (אדר שני). ע"א מוסדות. ספרי'. תקליטים. (שבת שירה) ניגוני קודש בכלל וניגוני חב"ד בפרט. אח"כ דיבר על המגבית. השיחה נגמרה בשעה 1:37, ואח"כ ניגנו "והריקותי לכם ברכה" לדקה.

כ"ק אד"ש דיבר (במשך שלש דקות) אודות משקה מהאסיפה של ע"א מוסדות. אח"כ ניגנו "כמופת הייתי לרבים". אח"כ חילק המשקה וניגש ר' ירמי' ברנובר ובנו. ניגנו אז.

לערך בשעה 8-1:57 צוה כ"ק אד"ש לנגן ניגון הכנה, ניגון ד' בבות – ובבא הידועה ג' פעמים, ניע זשוריצי חלאפצי. צמאה לך נפשי (ניגן בעצמו), ופרצת (התחיל בעצמו) ובניגון הזה יצא?.

ההתוועדות נגמרה בשעה 2:15, ובשעה 2:22 נסע הביתה בלוויית הניגון ופרצת.

יום א', י"א שבט ה'תשל"ג

בערב קיבל כ"ק אד"ש ליחידות. סיים בערך בשעה 5:00 לפנות בוקר.

ויצאו בשעה 2:47 לפנות בוקר. אחריהם נכנס הרב חודקוב, ויצא בערך בשעה 3:02. כ"ק אד"ש נסע הביתה בשעה 3:05. בפרוזדור אצל הדלת לזאל עמד בנו הערץ-דניאל, ואמר לו כ"ק אד"ש (בשחוק קל על שפתיו):

Спокойной ночи

"ליל מנוחה". כ"ק אד"ש נתן לו סידור ושתי דולר כספיים – מעות חנוכה.

יום ב', י"ט שבט ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש לא הגיע לקרה"ת.

יום ה', כ"ב שבט ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש לא הגיע לקרה"ת.

המנין המיוחד שעשו לכ"ק אד"ש לקרה"ת הי' בגעה"ת לאחרי שעה 12:00(?).

בערב קיבל כ"ק אד"ש ליחידות (?).

יום ש"ק פ' יתרו, כ"ד שבט ה'תשל"ג

הי' מלוה מלכה של הרוסיים – בשביל אנשים ונשים מבוגרים ב"חובבי תורה". נאמו הרב גרונר ור' ירמי' ברנובר.

יום א', כ"ה שבט ה'תשל"ג

בערב קיבל כ"ק אד"ש ליחידות. סיים בערך 3:30-4:00 (או אולי זה הי' ביום ה' העבר – אינני זוכר).

יום ה', כ"ט שבט ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש הגיע לקרה"ת.

כ"ק אד"ש נסע לאוהל. חזר בשעה 5:50 בערך. תפלת ערבית בשעה 6:40 בערך. אחרי התפלה נסע הביתה.

יום ועש"ק, א' דר"ח אדר א' ה'תשל"ג

קרה"ת עבור כ"ק אד"ש התקיים בשעה 11:30 בערך בזאל למעלה, והרב רסקין התלבט אם להגיד קדיש – כי בזאל לא היו ששה מתפללים (עוד היו בחורים שהתפללו) וצוה (רמז) כ"ק אד"ש להגיד קדיש. (אינני יודע הפרטים – כי לא הייתי – ורק סיפרו לי ובשינוי גרסאות).

יום ב', י"ב שבט ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש לא הגיע למנין הרגיל לקרה"ת.

יום ג', י"ג שבט ה'תשל"ג

לתפלת מנחה נתן כ"ק אד"ש את סידורו להחתן חיים פרוס. בערב היתה החתונה.

בערב קיבל כ"ק אד"ש ליחידות.

יום ד', י"ד שבט ה'תשל"ג

לתפלת מנחה נתן כ"ק אד"ש את סידורו להחתן בנציון גולדשמיד. ראיתי את הסידור ורשמתי לעצמי המקומות המעניינים.

בערב היתה החתונה של הת' בנציון גולדשמיד.

יום ה', ט"ו שבט ה'תשל"ג

כ"ק אד"ש הגיע לקרה"ת.

כ"ק אד"ש נסע היום לאוהל, חזר בשעה 5:35, התפללו מנחה וגמרו להתפלל בשעה 5:45 (בלי תחנון). תפלת ערבית בשעה 6:20.

משעה 12:30 עד 1:30 שדרו ברדיו שיחת כ"ק אד"ש מיו"ד שבט – שיחה הב'. והיו צריכים לשדר גם שיחה הג' (עם הניגון צמאה לך נפשי), אבל על הטייפ חזרו בטעות עוה"פ שיחה הב', וצלצלו הרבה אנשים להרב וויינבערג אודות זה. הוא תכנן שיחזרו עוד פעם. אבל צלצל להרב חודקוב והרב חודקוב שאל אצל כ"ק אד"ש, ואמר כ"ק אד"ש שיפסיקו, והוא בעצמו (הרב וויינבערג) ימסור בע"פ תוכן שיחה הג'. וכך עשו.

יום ש"ק פ' בשלח, י"ז שבט ה'תשל"ג

בתפלת מוסף נגנו הוא אלקינו.

כ"ק אד"ש לא עלה למנחה לקרה"ת.

בשעה 1:30 הותחלה התוועדות.

בערב הי' מלוה מלכה של הרוסיים ב"חובבי תורה" בשביל הבחורים.

יום א', י"ח שבט ה'תשל"ג

בערב קיבל כ"ק אד"ש ליחידות.

נכנס ר' ירמי' ברנובר עם אשתו ובנו והיו 2 שעות 31 דקות (הבן הי' רק 2 שעה). הם היו האחרונים

השמטות ליומן שנת ה'תשל"ב-ל"ג

ט' אלול ה'תשל"ב

...התאספנו בביתו של הרב סימפסאן (לא הזקן, הצעיר, זה שעובד במשרד של 770). אחרי הבדלה אכלנו מזונות עם סודה והלכנו כולנו לחוף הים.

כאן על החוף יש ריצוף רחב מעץ (ושם מוכרים כל מיני אוכל וכו'), ושם בערב, וכש"כ במוצש"ק (הרי בימי ראשון לא עובדים כאן) מטיילים מאות או אלפי אנשים, רובם ככולם יהודים.

עם ניגון עלינו על הריצוף, עשינו ריקוד, תוך רגע התאספו המון אנשים מסביבנו להסתכל. תיכף הרים א' על הכתפיים והתחיל לנאום באנגלית אודות הענין דאלול ותשובה. הרבה אנשים שמעו והיכו כפיים, ואנחנו הלכנו למקום אחר וחזר על עצמו אותו סיפור. ואח"כ בניגון כי בשמחה תצאו הלכנו לרכבת תחתית ונסענו ל770. הגענו בשעה 11:00 בלילה.

בביהכ"נ א' קרה סיפור הבא. כששני בחורים הגיעו לשם, אז מלכתחילה לא רצו לתת להם לנאום, באמרם שאין זמן. אח"כ הרשו להם לדבר רק דקה וחצי. (כמובן, כשהתחילו לדבר, אז כבר דברו יותר). לפני שהגיש את האורחים אמר הרב דשם (בלי זקן) בתור הקדמה: אני בעצמי מתנגד ובנו של מתנגד, אבל בדבר אחד אני מתבטל לפני הרבי מליובאוויטש. בענין של ופרצת. לא רק ששלח שלוחים בכל מרחבי אמריקא, אלא גם שולח שלוחים בכל ניו יארק גופא. תתארו מסי"נ כזה, לצעוד מקראון הייטס לכאן (בערך 14-12 ק"מ – מח"ל), בין שחורים, ביום חם כזה. אז כשהם הגיעו ורוצים להגיד כמה מילים של התעוררות על חודש אלול – חייבים לתת להם.

בכמה בתי כנסיות הזכירו גם על "מיהו יהודי".

יום ש"ק פ' כי תבוא, ט"ז אלול ה'תשל"ב

בתפלת מוסף לא שרו "הוא אלקינו". לא היה שום סימן על התוועדות (כמדומני, שביום ו' אמר הרב חודקוב למשיח חודיידטוב שבשבת לא תהי

התוועדות). וגם כ"ק אד"ש אמר (צוה) לר' לייבל גרונר שיסע לקונטרי (לנאות דשא) לשבת, כי לא תהי' התוועדות, והרבה מאנ"ש אכן נסעו, מ"מ בשבת היתה התוועדות משעה 1:30 עד שעה 4:30.

בשתי שיחות הראשונות הסביר כ"ק אד"ש הענין של ביכורים באריכות פרטי המצוה וגם הענין בעבודה. אח"כ הי' מאמר כעין שיחה עה"פ והי' כי תבא אל הארץ. (לפני המאמר שרו בהתלהבות גדולה הניגון "כי אנו עמיך" ואחרי המאמר – ניגון שמחה בהתלהבות עצומה). בשיחה הרביעית היו הקושיות על פירש"י (דברים כ"ו ה') – כנהוג לשאול למה רש"י לא מסביר, שמזה מובן שלבן חמש זה מובן מאליו. רש"י מסביר את "מזכיר חסדי המקום" שקאי על לבן, וגם מוזכר מצרים. למה רש"י אינו מזכיר את עשיו? לבן הרי אמר "הבנים בני והבנות בנותי", ועוד, הלא בנימין לא הי' נולד אז, משא"כ אצל עשיו הרי הענין שבקש לעקור את הכל הוא יותר. בשיחה החמישית הקשה על לקוטי לוי"צ, חיי שרה, ובהמשך לזה דיבר אודות התענית ציבור שנתקבל לצום ביום א' דסליחות. כי דוקא בזה יבחנו את המזרחימניקים, והיצה"ר עוד לא המציא לומר שזה ענין של פוליטיקה וכדומה. כשמדברים על ענינים כאלו (כמובן אודות מיהו יהודי וכדו'), הרי חושבים שזה "דזשאק" (בדיחה), במילא כולם שומעים, ואכן זה רוצים – שישמעו ויפרסמו. הרי נשאר עוד 6 ימים (כמדומני, שכ"ק אד"ש רמז שזהו הטעם על ההתוועדות, מה שיש עוד ששה ימים בשביל לפרסם הדבר). שיחה ו' – תירוץ על רש"י. הענין הרי קשור עם ביכורים, במילא צ"ל במקום (בהתיישבות), כמו במצרים שהיו 210 שנים – רד"ו, אצל לבן – 20 שנה, משא"כ אצל עשיו הי' בדרך. וזה מה שכתוב "ויביאנו אל המקום הזה", וגם רש"י כותב: מזכיר חסדי המקום... כי באם סתם חסדי ה' הי' יכול לחשוב באר מרים, מן, עננים וכו'. שיחה ז' – ביאור בלקוטי לוי"צ. לאח"ז נתן משקה והמזונות עבור המלוה מלכה שיהי' במוצש"ק. אבל אף א' לא ניגש

בשמו). בחסידות בחן הר"ר בערל קסלמן והר"ר גפני – שניהם מכפר חב"ד. (אחדים נבחנו אצל הר"ר מענדל פוטערפאס.)

בזמן החדש אנו מתחילים בבא מציעא. הנהלת הישיבה חילקה לנו גמרות.

ממכתב ט' חשון תשל"ג:

חסידות בבוקר הננו לומדים המשך תרס"ה ובערב – המשך תש"ג. ע"ז מוסר שיעור הר"ר שלמה זרחי, אבל זה לומדים רק הבחורים הרוסים, משא"כ האחרים לומדים תש"ח (וע"ז מוסרים שיעורים הר"ר שלמה זרחי והר"ר שלום מרוזוב).

ממכתב ט"ז מ"ח תשל"ג:

בעיו"כ, אחרי שקבלתי לעקאח עבור עצמי בקשתי מכ"ק אד"ש: פאר דער משפחה, ואח"כ: פאר אנ"ש וואס געפינען זיך אין ריגע. עבורם נתן כ"ק אד"ש ג' חתיכות ועטף בעצמו במפית נייר לבן (להעיר - שמצות הוא לקח ד' חתיכות, ועכשיו – לעקאח – ג'. אולי זה קשור עם כמות המשפחות שנשארו שם?).

באותו יום – עיו"כ – שלחתי ג' מכתבים עם הלעקאח שפררתי לכתובות שונות.

כשלקחתי את היין מכוס של ברכה – לקחתי שתי כוסיות, ולא אמרתי כלום – כי אין אומרים.

לקחת. כ"ק אד"ש חזר עוד הפעם ושוב לא נגשו, "הרי הכריזו על מלוה מלכה" (הכריזו שהמלוה מלכה נותן הגבאי בעצמו – הרב משה דובינסקי, אבל הוא לא נכח בהתוועדות), אז מישהו ניגש ולקח. בערב חילקו את זה.

כשנעמד כ"ק אד"ש ללכת להתפלל תפלת מנחה התחיל לשיר התנועה הראשונה של הניגון "אימתי קאתי מר" ותיכף שרו כולם. לאחר תפלת מנחה לא שרו שום ניגון, ורק כשהלך כ"ק אד"ש הביתה שרו שוב את הניגון ששרו בסיום ההתוועדות – "אימתי קאתי מר".

בלילה לא היתה חזרה מההתוועדות, כי לר' יואל כהן הי' כאב ראש.

יום א', י"ז אלול ה'תשל"ב

ליד העמוד התפלל נער קטן: – שהי' אבל.

ממכתב כ"ח תשרי תשל"ג:

כנהוג בכל השנים שהראשי ישיבות ומשפיעים שמגיעים מכל קצוי תבל לכ"ק אד"ש לתשרי, בוחרים כמה מהם שיבחנו את הבחורים דכאן, ושולחים דו"ח לכ"ק אד"ש. בנגלה בחן הר"ר יוסף גולדברג, דמתקרי יאסקע טיראספאלער ור"י ממונטרעאל הר"ר אייזיק שוויי. ר' יוסף זוכר טוב מאד את אבא, וגם את מוטל (הוא הזכיר אותו מיד

יומן חשון – טבת ה'תשל"ה

יום ג', כ' חשון ה'תשל"ה

כ"ק אד"ש חזר מהאוהל בשעה 5:35, ובשעה 7:00 התחילה התוועדות פתאומית.
כ"ק אד"ש חזר מה"אהל" בשעה 5:35.
אחרי תפילת מנחה הודיע שבשעה 7:00 יהי התוועדות.

כשנכנס כ"ק אד"ש (בשעה 7:02) צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה ואברהם זקן וגו' (מיוסד על ד"ה הנ"ל מההמשך תרס"ו של בעל יום ההולדת). המאמר נמשך 22 דקות, ובשעה 7:27 ניגנו ופרצת. קרא את ר' ישעי' פינסון ונתן לו לחיים מהבקבוק יין שלו וגם נתן לו את הבקבוק עם היין – שיחלק וכו'. (מסתמא שמעתם מה שקרה).

השיחה הראשונה (בת עשר דקות) התחיל כ"ק אד"ש בשעה 7:35. דיבר בענין (המבצע ד) יבנה וחכמי'.

בשעה 7:53 התחיל שיחה ב' (בת שתיים עשרה דקות). דיבר אודות הדלקת הנרות. ההוראה מפרשתינו – רבקה בת ג' שנים (פירש"י), ולהסביר בכל לשון לבת ג'. אח"כ ניגנו חמש דקות.

בשעה 8:10 התחיל שיחה ג'. בהמשך להנ"ל. ואח"כ ניגנו ארבע דקות.

בשיחה ד' דיבר חזק בנוגע למיהו יהודי – על מה שנכנסו שוב לקואלצ'י, ואמר שלא ידבר עוד בענין זה (בהתוועדויות הקרובות-?) כי חבל על הזמן... ועוד הוראה ממה שהזמן גרמא (היום היו פה איזה בחירות – איך ווייס אליין ניט פונקט וואוהין) ענין הבחירות (אנא נסיב מלכא) – והזכיר שוב (מה שדיבר בשמח"ת) ויהיו נא אמרנו לרצון לפני אדון כל...

אח"כ בירך ברכה האחרונה, ובשעה 8:55 יצא מביהכ"נ.

בכל ליל שבת, לפני קבלת שבת, הותחל הסדר (מהזמן הזה) שבחורים אומרים פלפולים בחסידות (ובמוצש"ק בנגלה). לפני שבוע דיבר הת' שמואל גרייזמאן (החותן של הרב מרדכי שוסטרמן) בענין

של השגחה פרטית. השבוע דיבר הת' יוסף העכט בענין סוכ"ע וממכ"ע והתחברותם במקום אחד. דאס האט ארויסגערופן א גרויסן קאך פון אסאך בחורים, וכל השבת האט מען זיך געהאלטן אין איין קאכן אין דעם ענין. (זה מעורר חשק ללמוד ביתר חיות...).

ש"פ חיי שרה, כ"ד מ"ח ה'תשל"ה

היום היתה, כמובן, התוועדות.

כ"ק אד"ש קידש על היין.

בהתחלת ההתוועדות ניגנו פדה בשלום.

בשיחה א' דיבר כ"ק אד"ש בענין חיי שרה (שרק פסוק הראשון מדבר אודות החיים, ואח"כ הוא ההיפך וכו'), וההוראה מזה. אח"כ ניגנו ניגון דביקות?

שיחה השני' היתה ארוכה וחזקה עד למאד – וראו ממש וויפל עס קאסט געזונט מכל הענינים האלו. כ"ק אד"ש דיבר אודות די אראפגעפאלענקייט פון אידן, בנוגע או"ם, בנוגע השטחים, בנוגע "מיהו יהודי" וכו' וכו'. (בטח יפרסמו זה אצלכם, אבל אתם לא תוכלו בשום אופן לדמיין את כאב הלב, איך שכ"ק אד"ש דיבר על זה). אח"כ ניגנו כי אלקים יושיע ציון.

בשיחה ג' הוא אמר, כי אעפ"י שבהתוועדות האחרונה (דכ' חשון) הוא אמר שלא ידבר עוד בענין זה, הרי למה הוא דיבר היום, והוא ענה שהיו לזה שתי סיבות. הא' – שבשבוע הבא מגיעים לכאן שני אנשים מהמפד"ל וצרור הכסף בידיהם – לחלק לאלו שיידפסו בעיתונים וכו' אודות המפד"ל, שטוב עשו שנכנסו לממשלה וכו'. והב' – כי אחד כתב לכ"ק אד"ש, שהיות שכ"ק אד"ש אינו מוחה – אז אם כ"ק אד"ש לא יפסיק לדבר בענין זה, אז הוא יכתוב בעיתונים אודות כ"ק אד"ש – יכתוב האמת ויכתוב כל מה שירצה עליו – וכ"ק אד"ש הרי אינו ימחה. וכ"ק אד"ש ענה ע"ז – שבמקום להפסיק לדבר – ווילט זיך מיר נאך ריידן אין צוויי מאל מער. – איך ווייס ניט פון וואנען עס קומט דער רצון (כ"ק

שידפסו הספרים (הספרים שמכינים להדפיס – ספר הערכים ח"ג, ספר המאמרים עת"ר, לקוטי שיחות ח"ט). עד י"ט כסלו – שזהו ההכנה... והרב חודקוב אמר לר' יואל כהן אז י"ט כסלו וועט עפעס זיין...

יום א', ג' כסלו ה'תשל"ה

כ"ק אד"ש הגיע ל770 בשעה 10:15 בבוקר. בשעה 5-3:10 נסע לאהל וחזר בשעה 5:25. תפילת מנחה התפללו בשעה 5:31, וגמרו (עם תחנון) בשעה 5:41.

אחרי תפילת מנחה קרא כ"ק אד"ש את הרב חודקוב ושהה שם משך זמן.

תפילת ערבית התפללו בשעה 6:20. בשעה 7:10 נסע כ"ק אד"ש הביתה.

ש"פ ויצא, ט' כסלו ה'תשל"ה

בקה"ת קראו בס"ת של משיח. לא ה' התוועדות.

ש"פ וישלח, ט"ז כסלו ה'תשל"ה

בקה"ת קראו בס"ת של משיח. לא ה' התוועדות.

יום א', יו"ד כסלו ה'תשל"ה

כ"ק אד"ש נסע לאוהל. חיכו להתוועדות אבל לא ה'.

הרב ניסן נעמינאו נמצא כאן.

יום ג', י"ט כסלו ה'תשל"ה

בהתחלת התוועדות (9:02) ניגנו פדה בשלום. בשעה 9:09 התחיל כ"ק אד"ש שיחה הראשונה. דיבר אודות המאסר שה' בשביל ש"פוצו מעיינותיך חוצה". חוצה, מעיין, רבי, שניאור. השיחה ארכה עשר דקות, ואח"כ ניגנו "אימתי קאתי מר" תשע דקות.

בשיחה השני' דיבר אודות י"ט כסלו תקנ"ט (תק"מ). השגחה פרטית. בזמן – דיומ ג', בתורה – פדה בשלום. להפיץ באופן דקודם שהתחיל פסוק שלאחריו. השיחה נגמרה בשעה 9:49. אח"כ ניגנו ניגון שמחה במשך ארבע דקות.

בשיחה השלישית דיבר ע"ז שלא לעשות

אד"ש אמר בחיור) – צי פון נפה"א צי ניט. והראי' אז אלע מאל רעדט מען א האלבע שעה וועגן דעם און היינט האט מען גערעט 50 מינוט (כך אמר כ"ק אד"ש). ובהמשך לזה, באמצע השיחה, אמר מאמר כעין שיחה – המשך לד"ה ואברהם זקן דכ' חשון.

אח"כ ניגשו הרבה חתנים לכ"ק אד"ש.

שיחה ד' היו הקושיות על רש"י ועל הזהר. והביאור ברש"י וביאור על הזהר. הפסיק לרגע, והתחיל שיחה ה'. ה' בענין שמרמים (מען נארט אפ) ונכנסים ליחידות. כ"ק אד"ש אמר שביום הולדת לא יכנסו – אז הוא אומר טעמים אחרים ונכנס. והרי"ז יותר גרוע מהגונב במחתרת וצועק שה' יעזרו – כי הוא מרמה את מי שנותן הברכות ומבקש ממנו ברכה...

ההתוועדות נגמרה בשעה 4:45. תפילת מנחה נגמרה בשעה 5:05 והלך כ"ק אד"ש הביתה, בלוויית הניגון כי אלקים יושיע ציון.

כ"ק אד"ש חזר בערך בשעה 5:45, ותיכף נכנס לתפילת ערבית. (זמן הדה"נ בע"ש ע"פ הלוח ה' 4:25, וערבית בשעה 5:32).

ש"פ תולדות, ב' דחודש הגאולה ה'תשל"ה

היום לא היתה התוועדות. למפטיר בכה מאד כ"ק אד"ש. במקומות אחדים הוא ממש לא ה' יכול להגיד, ה' עוצר להרגע, ופעם א' הוא אפילו ניגב את הדמעות בטליתו.

בשעת הרב חודקוב ה' אצל כ"ק אד"ש ביום רביעי העבר פתח כ"ק אד"ש לפניו ספר (מדרש) ואמר: עס איז דאך א מפורש'ער מדרש, והתחיל לקרות ולתרגם כל מלה (קהלת ט'. מובא ג"כ בגמ' שבת דף קנ"ג): משל למלך וואס האט געזאגט אז ער וועט מאכן א סעודה גדולה און ניט געזאגט ווען. די פקחים האבן זיך צוגיגרייט – אנגעטאן זיך שייך, און די טפשים זיינען געגיינגען צו זייערע ארבעט (כל אחד למלאכה שלו – וכ"ק אד"ש פרט כל זה). פתאום האט דער מלך געמאכט די סעודה. די פקחים זיינען געקומען און נהנה געווען – און די טפשים זיינען אריין מלוכלך'דיקע. האט דער מלך זיי געהייסן זיצן בא די טישן און ניט נהנה זיין (ויש בזה שתי דיעות – ראה המדרש). וכ"ק אד"ש אמר

אח"כ ה' מאמר קצר מאד כעין שיחה ד"ה ובגפן שלשה שריגים.

אחרי המאמר ה', כרגיל, שיחה על פירש"י ולקוטי לוי"צ, ושיחה חזקה בנוגע "מיהו יהודי" בפרט ובנוגע מפד"ל בכלל (אודות מר רפאל, וכו' וכו'. שהם לא נתנו לאחד את ממשלת ליכוד לאומי - שכ"ק אד"ש ה' מאד בעד זה - בגלל הענין של אחדות. הציעו להם שהם רק יגידו, שבאם לא יכניסו את הליכוד לממשלה - אז הם (המפד"ל) יצאו - אז יכניסו אותם מיד לממשלה - והם לא רצו. וכו' וכו'). ובהפסק - בלי ניגון, התחיל שיחה ה' - בענין (מבצע) חנוכה, הביאור בזה, וברש"י.

ההתועדות נגמרה בשעה 4:15 לערך. (אתמול זמן הדה"נ היתה בשעה 4:09). אח"כ התפללו מנחה עד השעה 4:30, ובשעה 4:33 הלך כ"ק אד"ש הביתה, בלוויית ניגון ואני אבטח בך. (מעריב ע"פ הלוח - בשעה 5:17).

יום א', ערב חנוכה ה'תשל"ה

כ"ק אד"ש נסע לאוהל. בחזרתו התפללו תפלת מנחה בביהכ"נ למטה, ולפני עלינו הדליקו נרות חנוכה וכולם שרו "הנרות הללו".

לאחר זמן קצר יצא כ"ק אד"ש לתפלת ערבית בביהכ"נ למעלה. לאחר קדיש בתרא צוה כ"ק אד"ש שידליקו נרות חנוכה. (כי המנורה נשארה למטה, וכאן, למעלה, לא ה' מנורה). כ"ק אד"ש אמר להרב חודקוב, שידליק אזה וועלכער דארף יוצא זיין פאר זיך. לאחר שהביאו את המנורה אמר שוב כ"ק אד"ש להרב חודקוב שידליקו ר' רפאל חודיידטוב (הבוכארי), ואמר שידליקו כפי שהבוכארים מדליקים. הוא טיפס למעלה, הדליקו, ניגן את ה"הנרות הללו" (בסגנון הבוכארי), ואח"כ צוה כ"ק אד"ש שהוא ינגן ניגון. הוא פארטראכט זיך כמה דקות והתחיל לנגן "אתם שלום". את הפזמון (החרוז חוזר) שרו כל הבחורים ביחד. בבבא האחרונה התחיל כ"ק אד"ש למחוא כפיים מאד חזק, ומתוך כך יצא, תוך שמוחא כפיו.

בנוסעו הביתה, לאחר מעריב, כאשר יצא מחדרו, עמדו שם כמה בנות (ביניהן בתו של אפרים

פשרות. השיחה נגמרה בשעה 10:20, אח"כ ניגון שמוחה עד 10:32.

שיחה הרביעית - גוי. תורה ומצוות. המעשה באפריקה. UN(?). בסיומו (10:44) ניגנו יפרח בימיו צדיק.

בשעה 11:04 התחיל כ"ק אד"ש השיחה החמישית - על הרמב"ם. אח"כ אמר שיחלקו הש"ס. השיחה נמשכה עד 12:27, ואז ניגנו למשך 20 דקות.

בשיחה ו' דיבר על הדלקת הנר. עיתונים. השיחה היתה עד השעה 1:24. אח"כ ניגנו ניגון שמוחה במשך ששה דקות, ואח"כ צוה לנגן ניגון שקודם דא"ח (ל3-2 דקות) ואמר המאמר ד"ה פדה בשלום נפשי עד השעה 1:53. ואח"כ ניגנו ניגון שמוחה במשך חמש דקות.

בשיחה ח' דיבר אודות מיהו יהודי. עד השעה 2:35. וניגנו עוצו עצה במשך שלש דקות.

בשיחה ט' דיבר אודות א"י למשך 12 דקות. אח"כ צוה לנגן ניגון הכנה לד' בבות, ניגון ד' בבות (הבבא הידועה פעם א'), נייע זשוריצי, ברכה אחרונה, וכ"ק אד"ש התחיל לנגן בעצמו ופרצת.

בשעה 3:09 נסע כ"ק אד"ש הביתה בלוויית ניגון "עוצו עצה", וכ"ק אד"ש מחא כפיו לכל הצדדים (היוצא מכל גדרו הרגיל), וניגון ופרצת.

יום ה', כ"א כסלו ה'תשל"ה

כ"ק אד"ש בא 770 לקרה"ת (אתמול ה' יחידות ונגמר בשעה 1:30 בערך. ונסע הביתה בערך 2:00).

כ"ק אד"ש נסע לאוהל (בערך בשעה 1:40). חזר בשעה 5:24, וכעבור שלש דקות נכנס למנחה, וגמרו (עם תחנון) בשעה 5:38. (מחר יה' זמן הדה"נ בשעה 4:09).

ש"פ וישב, כ"ג כסלו ה'תשל"ה

כ"ק אד"ש ירד להתועדות. בהתחלת ההתועדות ניגנו פדה בשלום.

בשיחה הראשונה דיבר כ"ק אד"ש אודות החידוש בקביעות של השנה, חנוכה, י"ט כסלו. ובשיחה השני' דיבר בהמשך להרמב"ם שדיבר בי"ט כסלו.

אלקים, אז דורך שפלות אין צד הקדושה ווערט א הגבהה אין לעומת זה...

וואס ס'איז געווען א פארבריינגען י"ט כסלו, און מ'האט גערעדט א הדרן - קיינער קאכט זיך ניט אין הדרן; מ'האט גערעדט א מאמר - נישט מיינער! - פון דעם אלטן רבי'ן, מיטעל'ן רבי'ן, דעם רבי נ"ע'ס מאמר - און קיינער קאכט זיך ניט אין דערויף; מ'האט מוסיף געווען עטליכע נקודות - און קיינער קאכט זיך נישט וכו'. אין וואס קאכט מען זיך - צו איך האב געזאגט דעם ווארט אדער יענעם ווארט וועגן דעם חפץ חיים... אנשטאט פארבריינגען האט מען געקענט שלאפן אדער גאר לערנען, אדער טרינקען טיי, אדער אנדערע גוטע זאכן... שוין 25 יאר וואס מ'זאגט חסידות און מ'קאכט זיך נישט, האב איך געמיינט אז לא סבירא לי' - האב איך געזאגט א מאמר פון רבי'ן נ"ע, פון דעם שווער פון אייער רבי'ן, און איך האב קלאר געזאגט אז דאס איז דעם אלטן רבי'נס און דעם רבי'ן נ"ע'ס א מאמר... מיט דרייסיק יאר צוריק אין נישט גוטע מצבים האט מען זיך געקאכט אין חסידות, מ'איז געקומען אין אמעריקע לכאורה אדרבה, ס'איז אלץ רוהיג בגשמיות, מ'איז געווארן א בעל הבית אויף זיך - קאן מען לערנען חסידות בהרחבה... א חוץ אנדערע זאכן - ס'איז דאך פשוט א געשמאקע זאך קאכן זיך אין חסידות - טעמו וראו כי טוב וגו'. און אזוי קומט דאס ארויס, אז די וואס דארפן קאכן זיך אין חסידות און קאכן זיך ניט - איז קאכן זיך ניט די וואס דארפן אין נגלה, ביז אז ס'קומט ארויס אין לאום מלאום יאמץ אז מ'האט מלחמה קעגן תורה..."

הנני שולח לכם ג"כ העתק מ"אלגעמיינער זשורנאל" מהמחאה שד"ר רפאל נתן על כתבה גדולה שהי' בגליון שלפנ"ז והטומל הגדול שהתעורר בגלל זה וגם תשובת ר' גרשון יעקבסון אליו (כ"ק אד"ש אמר בהתוועדות שהוא (מר רפאל) האט גאר ניט געוואלט געבן די מחאה - רק שיכנעו אותו (או הכריחו אותו?), ולכן הוא הכניסה כל כך מאוחר.

וואלף ושל גרשון מענדל גרליק ממילאן ועוד), ונתן להן כ"ק אד"ש דמי-חנוכה (כמדומני דולר לכ"א).

יום ג', כ"ו כסלו ה'תשל"ה

על הדו"ח ממבצע חנוכה מכ"ו כסלו נכתב בכתי"ק: [שיהי' בהצלחה רבה] **נת' ות"ח ויה"ר שיהא מוסיף והולך ואור.**

מוצאי זאת חנוכה ה'תשל"ה

לפני כמה שעות הסתיים ההתוועדות של כ"ק אד"ש. כ"ק אד"ש נסע לאוהל, ובחזרתו, לאחרי תפלת מנחה, הודיע שתפילת ערבית יהי' רבע שעה לפני שבע ולאח"ז יתקיים התוועדות קצרה. ההתוועדות התחילה בשעה 7:05 והסתיים בשעה 10:00.

כ"ק אד"ש הכריז לפני השיחה האחרונה, שכל הבחורים ואברכים שהתעסקו במבצע חנוכה ייגשו אל כ"ק אד"ש, לקבל ממנו דמי-חנוכה לעצמם וגם לחלקם לכל אלו שנמצאים בביהכ"נ. ניגש קהל גדול, וגם אני בתוכם, וקיבלו מידו הק' של כ"ק אד"ש חבילת דולרים וחילקו בביהכ"נ.

לאחרי חלוקת הדולרים קרא כ"ק אד"ש להרב אלטהויז מאוסטרלי, וכנראה ביקש ממנו לנגן ניגון. הוא התחיל לנגן ניגון (בלי מילים) וכ"ק אד"ש האט זייער שטארק אונטערגעהאלטן.

ש"ק פ' ויחי, י"ד טבת תשל"ה

היום לא היתה התוועדות, למרות שחיכו לזה. בימים אלו מתקיימת פגישה עם חב"ד לסטודנטים מהרבה מקומות מאמריקא (המתקיימת בזמן הזה מידי שנה), והרבה פעמים יש התוועדות במקרים כאלו.

ברצוני להעתיק קטע משיחת כ"ק אד"ש מהתוועדות האחרונה. כ"ק אד"ש דיבר מאד חזק בנוגע לזה ששר הדתות מר רפאל בהיותו באמריקא העליב את ה"חפץ חיים" (ואת כ"ק אד"ש). כ"ק אד"ש דיבר חזק בעיקר למה התלמידים של ה"חפץ חיים" לא עושים מחאה וכו'. באמצע השיחה בין הדברים הי' הקטע דלהלן:

"... וואס ס'איז פאראן דער מאמר פון דעם רבי'ן דעם שווער וועגן די מ"ח צירופים אחרונים פון שם

יומן תשרי – אדר א' ה'תשל"ו

יום ב' דר"ה ה'תשל"ו

ההתוועדות התחילה בשעה 7:00 בערך ובסיומו (משעה 9:40) חילק כ"ק אד"ש כוס של ברכה עד השעה 11:20 בערך.

יום ג', ד' תשרי ה'תשל"ו

ב"פרי" ה' אסיפה (בהשתתפות ה"ועד") אודות התחלת פעולות בפאר-ראקעוויי. אני ופרץ לייך כמעט קבלנו על עצמינו – אבל יכתבו לכ"ק אד"ש אודות זה.

כ"ק אד"ש קיבל היום ליחידות. תפילת ערבית התקיימה בשעה 1:15. כמדומני שבמשך השנה האחרונה (אחרי התקנה אודות יחידות) לא הי' ערבית בשעה מאוחרת כזו.

יום ה', ו' תשרי ה'תשל"ו

תפילת שחרית התקיימה בשעה 9:30.

לפני "אבינו מלכינו" לא ניגנו.

תפילת מנחה התקיימה בשעה 3:15 כרגיל. ג"כ לא ניגנו לפני "אבינו מלכינו".

בערב התקיימה התוועדות בשעה 9:00. בשעה 9:04 התחיל כ"ק אד"ש את השיחה הראשונה (בת 40 דקות), בה ערך סיום. אח"כ ניגנו במשך עשר דקות.

שיחה ב' היתה אודות חנה, ג' המבצעים חלה (כשרות המאכלים), נדה, הדלקת הנר. השיחה נגמרה בשעה 10:18. אח"כ ניגנו במשך תשע דקות.

שיחה ג' היתה ע"ד המבצעים. סיפר שני סיפורים ע"ד הדלקת הנר (א' בא"י, והב' באנגלי). אח"כ ניגנו ארבע דקות (עד השעה 10:57).

שיחה ד' היתה המשך להסיום. השיחה ארכה למשך 49 דקות. ואח"כ ניגנו ארבע דקות.

שיחה ה' היתה שיחה קצרה (בת חמש דקות), בה אמר ע"ד המגבית עבור קופת חנה – בעד אלו שאין מספיק להם בעד חינוך הכשר. אח"כ ניגנו 24 דקות וכ"ק אד"ש דיבר עם הרב עלבערג.

שיחה ו' – פרשת השבוע – שבועת הקב"ה. המצב בא"י וכו'. השיחה נגמרה בשעה 12:41. אח"כ צוה לנגן ניגון של אדמו"ר מהר"ש, והאפ קאזאק – וכאשר ניגנו מחא כ"ק אד"ש את כפיו חזק משך זמן רב.

אח"כ אמר ברכה האחרונה, וכ"ק אד"ש התחיל בעצמו לנגן "כי בשמחה", ויצא מביהכ"נ.

יום ועש"ק פ' האזינו, ח' תשרי ה'תשל"ו

בתפילת שחרית ניגנו "הוא אלקינו".

היום הי' התוועדות בשעה 1:30, והסתיים בשעה 5:00 בערך. אחרי מנחה התחיל כ"ק אד"ש לנגן "ניעט ניעט ניקאווא".

יום א', ערוה"כ ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש בא ל770 לפני השעה 7:00 בערך, ובערך בשעה 7:00 יצא לשחוט את הכפרה.

אחרי השחיטה נכנס השוחט הרב י"ש קלמנסון לחדרו של כ"ק אד"ש וקיבל את המעות.

כ"ק אד"ש נסע למקוה בשעה 7:40.

כ"ק אד"ש יצא לשחרית בשעה 9:08 וגמרו בשעה 9:42. ובערך בשעה 10 התחיל לחלק הלעקאח. החתיכות שחלק כ"ק אד"ש היו השנה חתיכות גדולות לפי ערך. אני קבלתי הלעקאח בשעה 11:30 לערך, ואח"כ נסעתי למבצעים לחלק נש"ק.

הסעודה בישיבה הי' בשעה 1:30.

תפילת מנחה הי' בשעה 3:15. לפני מנחה נתן כ"ק אד"ש צדקה. ולאחרי מנחה אמר כ"ק אד"ש את הברכה.

סעודה המפסקת בישיבה הי' בשעה 5:00. בשעה 6:30 פתחו את הזאל ונכנסו לתפוס מקום לקבל את הברכה. זמן הדלקת הנרות בשעה 6:45. כ"ק אד"ש נכנס לתת הברכה בשעה 6:50, ותיכף ירד לביהכ"נ.

בהיכנס כ"ק אד"ש ניגנו "אבינו מלכנו" ג'

וככה לקראת השנה החדשה הייתי עסוק ממש עד ערב ר"ה, אבל הספקתי הכל. הכנתי עלון על ר"ה ויו"כ "לשנה החדשה ה'תשל"ו". הראשונה שלחתי לכ"ק אד"ש (ביחד עם החוברת החדשה אודות נש"ק), ודי מהר יצא מענת כ"ק אד"ש: **"נת' ות"ח ודבר בעיתו (כשהמלך בשדה כו'). אזכיר עה"צ."** ואותו מענה היתה אח"כ על החוברת של נש"ק. (ערב ר"ה כשהייתי באוהל יחד עם כ"ק אד"ש, ראיתי אצל כ"ק אד"ש את החוברת!)

תאמינו לי, לקבל מענה כזאת מכ"ק אד"ש (ז.א. ש"ק אד"ש שבע רצון) – כדאי כל העמל!

ש"ק יום א' דחה"ס ה'תשל"ו

פתחו את הביהכ"נ החדש של מוסד "פרי" בפרעזידענט סטריט לראשונה לתפילות החג.

יום ד', ג' דחיה"מ סוכות, ה'תשל"ו

במענה על הדו"ח של כינוס תורה שהתקיים ביום ג', ב' דחיה"מ בלילה, הדגיש כ"ק אדמו"ר שליט"א את התיבות: ש"נתנו **צדקה**"; שהיתה **"התועדות"** (אחר הכינוס).

לשון המענה: **"נת' ות"ח ודבר בעתו – זמן שמחתינו (כפולה) וכו' – ובערב והכנה לו. אזכיר עה"צ."**

ימי חוהמ"ס ה'תשל"ו

במענה לשאלה איך להסביר ענין השמחה במצב של ירידת גשמים שמונעים לישיבה בסוכה –

"כיון **שבו ביום** קיימו מצוות סוכה (ובמילא גם לדעת ר"א שצ"ל ב' סעודות – סוכה כז, א) ה"ז ה**וכחה** דהקב"ה ניחא לי' בשימוש סוכה כט, א. שו"ע אדמוה"ז סתרל"ט סכ"ד (ובפרט שגם ברכו ע"ז וכמה פעמים **בשם ומלכות ע"פ ציווי ה' בתורתו** – אשר **קדשנו** .. וצונו).

ועפ"ז – זה שהתועדות **ע"פ תורה** מותרת ולכן צ"ל **דוקא** בבית – ה"ז סימן שרוצים מלמעלה שתהי' נוחה יותר ובישוב הדעת יותר – כדין **ת"ת בכל אופן** וכן בתפלה – התבוננות בגדלות ה' (ומעשיו – כולל מצוותיו) (סי' תרל"ט) – ששניהם (תורה והתבוננות זו) תוכן התועדות. וק"ל".

פעמים. אח"כ אמרו את הפרקי תהלים ואח"כ התחילו "כל נדרי". התפילה הסתיימה בשעה 9:15 והתחילו לומר את כל התהלים, וסיימו בשעה 11:00. כ"ק אד"ש גמר עם המנין.

יוה"כ ה'תשל"ו

תפילת שחרית בשעה 10:00. הש"ץ מ"המלך" ה' ר' משה בנימין קפלן. ולמוסף ניגש הר"ר יוסף וויינבערג.

תפלת מנחה ה' בשעה 5:00. הש"ץ למנחה ה' ר' לוי יצחק שפירא. נעילה התחילו בשעה 6:30. הש"ץ ה' הרב מרדכי דוב טלישבסקי. סיימו בשעה 7:45. אז התחילה המארש עד 7:50. אח"כ התפללו תפילת ערבית וסיימו בשעה 8:15.

לא ה' קידוש לבנה כי לא נראתה הלבנה.

הלילה בנו בשביל כ"ק אד"ש סוכה חדשה.

יום ג', י"א תשרי ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש נסע למקוה.

בשעה 4:00 בערך נסעתי עם הת' פרץ לין לחלק נש"ק לקווינס, בראנקס, וואשינגטון הייטס ומנהטן. חזרנו בשעה 10:00 בערב.

יום ד', י"ב תשרי ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש הגיע 7707 בערך כעשרים לשתים עשרה, וכאשר הגיע לפרוזדור להקופה של צדקה, פגש את האיש העובד במרכז – מנהל חשבונות, ודיבר איתו כעשרים דקות (סגרו את הדלת ואף אחד לא עבר). ע"פ השמועה דיבר איתו כ"ק אד"ש אודות קרובו של האיש הזה הנמצא ברוסי' וכ"ק אד"ש טען שהוא לא צריך לצאת משם (כי יש רק שוחט אחד בעיר וכו'). כ"ק אד"ש דיבר ממש מכל הלב ועם הידים.

נסעתי עם פרץ לין לחלק נש"ק בקווינס ובניו דזשערזי.

כ"ק אד"ש קיבל ליחידות.

יום ה', י"ג תשרי ה'תשל"ו

בערב ה' התועדות.

(קטע ממכתב הביתה):

ליל שמיני עצרת ה'תשל"ו

ההקפות התקיימו משעה 9:00 עד 11:00 בערך. ב"אתה הראת" קרא כ"ק אד"ש רק הפסוקים הראשונים והאחרונים. באחת ההקפות זכו הממונים והאחראים על הטאנקיסטן. אחרי אמירת ג' פעמים "גוט יום טוב" התחיל כ"ק אד"ש לנגן "הוא אלקינו".

ליל שמח"ת ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש מתפלל ערבית בשעה 8:00? ומתחיל ההתוועדות בשעה 9:00. (הגעתי להתוועדות בשעה 10:20). שלש שיחות ארוכות (ושיחה קטנה?). גמר ההתוועדות בשעה 12:00.

כ"ק אד"ש הגיע להקפות בשעה 12:35. אמירת "אתה הראת" נמשכה עד השעה 2:30-45. פעם הא' אמרו כ"ק אד"ש וכל הקהל אחריו, ופעם הב' והג' אמרו רק את הפסוק הראשון והאחרון. כ"ק אד"ש לא הוסיף פסוקים נוספים.

ביחד עם נציגי הקונסלי הגיעו ג"כ מהסתדרות ואל-על (בטחון). כן הגיע מר כהן – שופט מבית משפט העליון, שדיבר הרבה עם כ"ק אד"ש (שמעתי שהשאלה הראשונה ששאל אותו כ"ק אד"ש פתאום הי' אם למד בנעוריו מס' סנהדרין).

ההקפות נגמרו בשעה 4:00 בערך. בסיום ההקפות הכריז כ"ק אד"ש "גוט יום טוב" והתחיל את ניגון ההקפות של ר' לוי"צ.

יום שמח"ת ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש הגיע ל770 בשעה 10:05 ושכח את המפתח לחדרו הק', וקרא את הרב לייבל גרונר ושלח אותו הביתה, ובינתיים נכנס לחדר ה"מרכז" וחיכה שם כרבע שעה. לייבל חזר בשעה 10:20, ובשעה 10:25 נכנס כ"ק אד"ש לביהכ"נ ולא שר את הניגון של ר' לוי"צ כמנהגו **בכל שנה**.

את ה"האדרת והאמונה" ניגנו בניגון של "מארסיליעזא".

אמירת "אתה הראת" התחילו בערך בשעה 11:30. פעם הא' אמר כ"ק אד"ש את כל הפסוקים ואחריו כל הקהל, ופעם הב' והג' אמרו רק את הפסוק הראשון והאחרון. נוסף ע"ז מכרו ג"כ

הפסוק "ופרצת". כ"ק אד"ש הוסיף ואמר: "זכור עדתך קנית קדם", "ואלקים מלכי מקדם", "ופרצת" ג' פעמים. לפני אמירת הפסוקים התחיל כ"ק אד"ש את ניגון ההקפות של ר' לוי"צ, ולאחרי פעם הא' התחיל "ופרצת", לאחרי פעם הב' "הושיעה את עמך", ולאחרי פעם הג' התחיל שוב "ופרצת". ההקפות סובבו שלש וחצי פעמים.

תפילת מוסף גמרו בערך בשעה 3:30.

תפילת מנחה היתה בשעה 6:00 למטה.

ההתוועדות התחילה בערך בשעה 6:30-45. היו ששה שיחות ארוכות (ובפרט שיחה החמישית), מאמר ד"ה ביום השמיני, שיחה קצרה, ניגון הכנה, ניגון אדה"ז (פעם א'), ניע זשוריצי. לאח"ז בירך כ"ק אד"ש ברכת המזון, התפללו תפילת ערבית (כ"ק אד"ש אמר את הקדישים), עשה הבדלה וחילק כוס של ברכה משעה 2:20 עד 4:35, ובסיומו התחיל לנגן "כי בשמחה".

בהתוועדות (בין השיחות), בכלל הי' כ"ק אד"ש שמח מאד והרבה ניגנו וכ"ק אד"ש הכה עם כפיים ולהרבה אנשים רמז שיאמרו לחיים ועל כוס גדול. עמד ר' ישראל קוק (הי' שיכור) על יד כ"ק אד"ש והתחיל לצעוק ("רבי, אין א"י זיינען דא אסאך אידן וואס לייגן ניט קיין תפילין. רבי, קומט אין א"י" - בערך) וכ"ק אד"ש האט א מאך געטאן אויף עם מיט דער האנט, ולקח הכוס זכוכית שלו, שפך לתוכו מעט מים מהבקבוק, ונתן לר' לייבל גרונר שישפוך יין, ונתנו ר' לייבל לר' ישראל קוק.

יום ב', אסרו חג ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש נסע לאוהל.

אחרי תפילת מנחה, נכנס הרב חודקוב לכ"ק אד"ש ושאל: "דער עולם פרעגט (ווארט) צי עס וועט זיין א פארבריינגען". וענה לו כ"ק אד"ש: "עס איז טאקע א גוטע זאך, נאר קיין פארבריינגען וועט ניט זיין, און די וואס האבן געווארט אויף א ספק פארבריינגען זאלן אראפגיין אונטן אין שול אויף דעם כינוס תורה". (הלשון אינו מדויק כלל).

יום ג', כ"ה תשרי ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש קיבל על יחידות.

ד"ה להבין ענין תשרי, ושיחות. צוה לנגן א רוסישן ניגון – וניגנו "דרוזשבא נאשא".

כ"ק אד"ש חילק לכל המסובים ע"י הטנקיסטן (גם אני קיבלתי) שלשה דולרים למסור לצדקה. ובסיום ההתוועדות צוה לנגן לכתחילה אריבער, הושיעה את עמך, ניעט ניעט ניקאווא (התחיל בעצמו), עוצו עצה ותופר.

טרם צאתו התחיל לנגן כי בשמחה.

ההתוועדות נגמרה בערך בשעה 10:40.

יום ב', א' מ"ח ה'תשל"ו

הקבוצה הגדולה לא"י נסעה אחרי הצהריים. כ"ק אד"ש הגיע ל770 אחרי השעה 12:00, התקיימה קרה"ת, ואח"כ יצא ללוות את הקבוצה.

כ"ק אד"ש קיבל ליחידות.

יום ב', ח' מ"ח ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש התענה בה"ב. תפילת ערבית היה צ"ל בשעה 6:50, אבל בפועל היה אחרי שבע, כי הרב בנימין גורודצקי ישב אצל כ"ק אד"ש.

יום ג', ט' מ"ח ה'תשל"ו

תפילת ערבית התפללו קרוב אחרי השעה 7:00.

יום ה', י"א מ"ח ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש התענה בה"ב.

ש"ק, י"ג מ"ח ה'תשל"ו

התוועדנו אצלינו בדירה עם ר' אבא פליסקין.

יום א', י"ד מ"ח ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש נסע לאוהל.

יום ב', ט"ו מ"ח ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש התענה בה"ב.

יום ה', י"ח מ"ח ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש נסע לאוהל.

ש"ק פרשת וירא, כ' מ"ח ה'תשל"ו

ההתוועדות הותחלה בשעה 1:30 ונגמרה בשעה 4:30. שיחה א' – המעשה עם אדמו"ר נ"ע שנכנס לאדמור הצ"צ ושאל אודות אברהם אבינו שהו' נראה אליו. ביאור והוראה מהקושי'. שיחה ב'

תפילת ערבית היתה בשעה 12:55.

היחידות נגמרה בערך בשעה 2:30.

יום ד', כ"ז תשרי ה'תשל"ו

נסעתי עם פרץ ליין ובערל ווילנקין לניו דזשערזי – למבצע נש"ק.

כ"ק אד"ש קיבל על יחידות.

תפילת ערבית בערך בשעה 1:20 אחרי חצות לילה.

היחידות נגמרה בערך בשעה 5:00. ואח"כ נכנס לעזרת נשים ור' לייבל גרונר אחריו (כי היו תלונות על הדחיפות הגדולות). ושאל כ"ק אד"ש על החדר: "מה זה?", וענה לייבל שזה חדר של הגבאים, ושאל כ"ק אד"ש: "וואס?!". בקול רם כזה, ששמעו למטה בביהכ"נ והרבה בחורים עלו תיכף למעלה. כ"ק אד"ש הגיע עד חצי ארכו של הביהכ"נ וחזר.

יום ה', כ"ז תשרי ה'תשל"ו

נסעתי עם פרץ ליין למבצע נש"ק לבארא פארק.

כ"ק אד"ש נסע לאוהל, וחזר בערך בשעה 7:35.

בערב נסעתי עם פרץ ליין לקאני-איילענד לבקר משפחה אודות הבאת בנם לישיבה, ופגשנו ודיברנו שם עם הרבה משפחות והרבה אנשים הבטיחו והתדברנו לתת ילדיהם לישיבה ובית רבקה.

יום ועש"ק פ' בראשית, כ"ח תשרי ה'תשל"ו

כמדומני שכ"ק אד"ש קיבל על יחידות.

ש"ק כ"ט תשרי ה'תשל"ו

תפילת שחרית ומוסף נגמרו קרוב לשעה 1:00. ההתוועדות התחילה בשעה 1:30 ונגמרה בשעה 5:00 בערך.

היו שתי שיחות, מאמר ד"ה ויאמר לו יהונתן, שיחה, התקיימה מכירת המצוות ואח"כ עוד שתי שיחות.

אחרי תפילת מנחה התחיל כ"ק אד"ש בעצמו "ניעט ניעט ניקאווא".

יום א', ל' תשרי ה'תשל"ו

בשעה 8:30 ירד כ"ק אד"ש להתוועדות. מאמר

ש"ק פ' חיי שרה, כ"ז מ"ח ה'תשל"ו

ההתוועדות הותחלה בשעה 1:30 ונגמרה בשעה 5:00. (זמן הדה"נ אתמול ה' בשעה 4:34).

שיחה הא' והב' היו שיחות ארוכות (ובפרט שיחה א'), והי' הרבה מעניני פוליטיקה. אח"כ הי' מאמר כעין שיחה עה"פ אמר ר' אחא (מרש"י כ"ד, מ"ב). שיחה ד' – רש"י וזוהר. אחרי זה היו שתי שיחות.

ציוה לנגן "עוצו עצה". והכה כף באמירת הקטורת.

תפלת מנחה נגמרה בשעה 5:12. אחר תפילת מנחה התחיל כ"ק אד"ש לנגן "ניעט ניעט ניקאווא". כ"ק אד"ש הלך הביתה בשעה 5:15 וחזר לתפלת ערבית לפני שעה 6:00.

יום א', כ"ח מ"ח ה'תשל"ו

נסעתי למנהטן ועבדתי בבית הדפוס משעה 1:30 עד 5:30 על החוברת לחנוכה.

כ"ק אד"ש קיבל ליחידות.

יום ב', כ"ט מ"ח ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש הגיע ל770 בשעה 11:40 בערך, וקודם שיצא מהמכונת דיבר כמה זמן עם ר' בנימין קליין.

ב770 בזאל התחילו לעשות לתקן הריצפה וכו', וכ"ק אד"ש ניגש לתת צדקה והסתכל בהזאל.

הבחורים יצאו ללמוד בעזרת נשים החדשה.

הייתי בג"ע התחתון לקרה"ת.

כ"ק אד"ש נסע למקוה ולאוהל.

הת' זלמן סירוטה נעשה חתן!

נסעתי עם הת' הירשל קליין למנהטן להדפיס החוברת לחנוכה.

בגלל התיקונים בריצפה התפללו כל התפילות – מנחה, מעריב וקריאת התורה – בגן עדן התחתון.

יום ה', ב' כסלו ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש קיבל ליחידות. בין הנכנסים היה הרב מרומני'.

– ביאור והוראה מהתירוף. מאמר כעין שיחה עה"פ כי ידעתי (מיוסד על הד"ה הנ"ל תרס"ו ומים רבים תרל"ו). שיחה ד' – רש"י, זוהר. ואמר שאלו שראו את אדמור נ"ע יאמרו לחיים וינגנו ניגון שלו. ואמרו כמה זקנים (רש"י, ר' הענדל ליברמן, ר' צמח גורוויץ – בנו של ר' יצחק המתמיד, שמואל דער שניידער). ואח"כ אמר גם עוזיאל חזנוב, ושאל כ"ק אד"ש את ר' אשר ססונקין אם הוא ראה את אדמור נ"ע – וענה לא, ושאל את הרב חזנוב – ואמר לא, האט כ"ק אד"ש א מאך געטאן מיט דער האנט (כלומר: למה הגיד לחיים?). ניגנו את ניגון של אדמור נ"ע (ניגון הכנה לד' בבות). אח"כ ציוה כ"ק אד"ש לנגן ניגון אדמור מהר"ש והבינוני. שיחה ה' – רש"י, זוהר, "מיהו יהודי" – שיחה חזקה. שיחה ו' – רש"י. אח"כ נתן כ"ק אד"ש בקבוק יי"ש לא' בר מצוה, לר' יוסף וויינבערג (הוא נוסע) ולרש"ב וולפא. (אחר תפילת ערבית הם נכנסו לכ"ק אד"ש (במיוחד)).

אחר תפילת מנחה לא התחיל כ"ק אד"ש לנגן שום ניגון.

יום א', כ"א מ"ח ה'תשל"ו

פגשתי את מר מטלין מואשינגטון וביקש אצלי ליטרטור. נכנסתי עם ר' יצחק מישולבין להרב חודקוב להתייעץ. החלטנו לכתוב ולשאול את כ"ק אד"ש.

היום בישיבה היה אינספעקשן – ר' גדלי' שאר עם פרופסור א'.

כ"ק אד"ש קיבל ליחידות.

הכנתי את החוברת לחנוכה.

יום ד', כ"ד מ"ח ה'תשל"ו

נסעתי עם החוברת לחנוכה למנהטן – לבתי דפוס.

יום ה', כ"ה מ"ח ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש קיבל ליחידות. נסע הביתה 12:15.

יום ועש"ק, כ"ו מ"ח ה'תשל"ו

נסעתי לבתי דפוס בבארא פארק ובמנהטן אודות החוברת לחנוכה.

שיחה ב' – מאמרז"ל כל **העוסק** בתורה עבודה וגמ"ח. ועד"מ מבעל עסק, שאפי' באכילתו ושתיותו ושינתו ניכר שרוצה להרויח עוד יותר (ואף שהמסחר הולך טוב, רוצה שילך טוב יותר). השיחה נמשכה חצי שעה. ואח"כ ניגנו אימתי קאתי מר. ר' לייבל גראנער נתן פתק לכ"ק אד"ש.

שיחה ג' התחיל בשעה 10:09. התוכן – העסק שלא ביאוש. שלא יבוש מפני המלעיגים, מפני גויים. הרבנים. האויפטו של הרבנים בצבא. השיחה נמשכה עד 10:50. אח"כ ניגנו "הללו את ה'" החדש. כ"ק אד"ש מחא כפיו.

בשעה 10:58 התחיל כ"ק אד"ש שיחה ד'. דיבר אודות חלק שני בתניא, שאדה"ז רצה להתחיל בו, בהקדמה חנוך לנער... גם כי יזקין... השיחה נמשכה משך 15 דקות. אח"כ ניגנו ניגון שמחה למשך 10 דקות.

שיחה ה' – דיבר על ענין השלום. הוי' **עוז** (לעמו יתן). שיחה פוליטית – שטחים. מה שקרה בימים האחרונים. השיחה ארכה 56 דקות. ואח"כ ניגנו "עוצו עצה ותופר". פרופסר רוזנבלום מסר לכ"ק אד"ש חבילה עם כתבים. כ"ק אד"ש דיבר עם הרב עלבערג. ניגנו כמה ניגונים, ולבסוף מחא כ"ק אד"ש כפיו.

בשעה 12:52 התחיל כ"ק אד"ש שיחה ו'. ובה ערך הסיום. השיחה נגמרה בשעה 1:29. בשעה שניגנו נגשו כמה אנשים לכ"ק אד"ש.

בשעה 1:40 צוה כ"ק אד"ש לנגן הניגון קודם דא"ח וכעבור שלש דקות התחיל המאמר ד"ה פדה בשלום נפשי וגו'. המאמר נמשך שלש עשרה דקות, וכאשר ניגנו הניגון אחרי המאמר מחא כ"ק אד"ש כפיו.

בשעה 2:00 התחיל שיחה ח', ובה דיבר כ"ק אד"ש אודות המבצעים, ובפרט מבצע נש"ק וחנוכה. השיחה נגמרה בשעה 2:13, ואח"כ ניגנו ניגון הכנה לד' בבות, ניגון הד' בבות (בבא הד' - ג' פעמים), נייע זשוריצי. כ"ק אד"ש מחא כפיו.

שיחה ט' – ע"ד השלוחים לירושלים ולצפת – עשרה לכ"א. לכולל. השיחה היתה משעה

ש"ק פ' תולדות, ד' כסלו ה'תשל"ו

בשבת לא ה' התוועדות.

יום א', ה' כסלו ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש קיבל ליחידות. (עד שעה 1 לילה בערך).

יום ה', ט' כסלו ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש נסע לאוהל.

קיבלתי החוברות לחנוכה. עבדנו עם כמה בחורים לשלוח החוברות למשפחות יוצאי רוס', ובלילה שלחנו יותר מ750 חוברות.

בלילה התוועדו בהרבה מקומות. 770 התוועד ר' דוד ראסקין.

יום ועש"ק, י' כסלו ה'תשל"ו

בבוקר (בצהריים) מסרתי החוברת לחנוכה (יחד עם הגלוי', במעטפה) לכ"ק אד"ש. והיה המענה: **"נת' ות"ח ודבר בעיתו – חודש כסלו חודש הגאולה. אזכיר עה"צ."**

שלחתי החוברות לחנוכה לערי השדה.

ש"ק פ' ויצא, י"א כסלו ה'תשל"ו

בשבת לא היה התוועדות.

מנחה התפלל בשעה 4:00 למטה.

אחרי תפילת ערבית והבדלה יצא כ"ק אד"ש לקידוש לבנה.

יום א', י"ב כסלו ה'תשל"ו

בערב היה ה"ווארט" של הת' זלמן סירוטה בביתו של ר' יצחק גורוויץ. התוועדנו עד שעה 4:00 בבוקר היו ר' אבא פליסקין, ר' מאטל חז"ק'ס, ר' יצחק שפרינגער, ר' שלמה זרחי.

התוועדות יום א', י"ט כסלו ה'תשל"ו

בשעה 9:02 נכנס כ"ק אד"ש לביהכ"נ, והתחיל שיחה הראשונה. – מעלין בקודש. שההתעוררות צ"ל יותר משנה העברה. לא ברא הקב"ה דבר א' לבטלה. כל העוסק בתורה תפילה וגמ"ח. השיחה נמשכה עד 9:15. ואח"כ ניגנו הניגון פדה בשלום נפשי. בסיום הניגון ניגש ר' הענדל ליברמן ואמר לחיים וכ"ק אד"ש ענה. ניגנו למשך 10 דקות.

התנועה האחרונה, על ניסיון עשרה פעמים. אחר תפילת מנחה עשה כ"ק אד"ש חזק עם היד ושרו על נסיך. וכן כשיצא לנסוע הביתה.

בג"ע התחתון קודם שנכנס לחדרו – נתן מעות חנוכה לילדות.

יום א', ג' טבת ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש נסע לאוהל.

חזר מהאוהל בשעה 5:20 בערך ונכנס לתפלת מנחה בשעה 5:23 בערך. תפילת ערבית בסביבות שעה 6:00, ונסע הביתה.

ש"ק פ' ויגש, ט' טבת ה'תשל"ו

שבת, ערב עשרה בטבת, כמובן, הי' התוועדות.

יום ה', י"ד טבת ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש נסע לאוהל.

ש"ק פ' שמות, כ"ג טבת ה'תשל"ו

כבר כמה שבתות שכ"ק אד"ש גומר את ההתוועדות מאוחר מאד, ולא הולך הביתה לסעודת שבת. הפעם כ"ק אד"ש כמעט **תיכף** יצא לערבית.

בשעת ההתוועדות, נתן כ"ק אד"ש בקבוק משקה מיוחד עבור המסיבה שאורגן ע"י FREE ביום א' כ"ד טבת. חגיגה ל-85 ילדים שעשו להם ברית מילה בזמן האחרון. כ"ק אד"ש אמר "עס זאל זיין בהצלחה רבה", והברכה ממש התקיימה. הי' בפועל ממש הצלחה רבה. המסיבה היתה באולם החתונות "יאנג איזראעל" באיסטערן פארקוויי והגיעו כ-500 איש.

כמובן היו הדים בעיתונות והי' פירסום על ליובאוויטש.

התוועדות יום ב', יו"ד שבט, ה'תשל"ו

שיחה הראשונה (בשעה 9:03) הי' ע"ד ענין ההילולא. השיחה נמשכה עד 9:15. אח"כ ניגנו ופרצת.

שיחה ב' (בשעה 9:22) – מסי"נ שלו מצד מדינה ההיא. ההוראה בנוגע להפצה. השיחה נמשכה עד 9:47. אח"כ ניגנו "הוא אלקיננו" במשך שש דקות.

2:24 עד השעה 2:33. ואח"כ צוה כ"ק אד"ש לנגן ניגון אדמו"ר מהר"ש. כ"ק אד"ש מחא כפיו וניגנו במהירות. אח"כ צוה לנגן צמאה לך נפשי. אח"כ צוה לנגן אתה בחרתנו – וכ"ק אד"ש מחא כפיו. אח"כ צוה לנגן הושיעה את עמך. ניגנו ז' פעמים והי' רציני מאד. אח"כ צוה לנגן ופרצת.

אחרי זה בירך כ"ק אד"ש ברכה האחרונה. אמר שכל אלו שצריכים להגיד ברכה האחרונה שיגידו. ושיתכוננו לחנוכה, ליו"ט וכו'. אח"כ התחילו לנגן "ושמחת בחגיך" וכ"ק אד"ש יצא מביהכ"נ.

יום ג', כ"ח כסלו ה'תשל"ו

לתפלת מנחה ירד כ"ק אד"ש בשעה 3:15 שרו הנרות הללו (ה' פעמים).

יום ד', כ"ט כסלו ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש נסע לאוהל, וחזר מהאוהל בשעה 5:25-30 לערך.

תפילת מנחה בשעה 5:30-5 לערך. למנחה לא שרו "הנרות הללו".

כ"ק אד"ש הודיע שיהי' התוועדות קצרה.

תפלת ערבית בזמן הרגיל – בשעה 6:45 ובשעה 7:02 נכנס כ"ק אד"ש להתוועדות.

ציוה לנגן ואמר מאמר ד"ה בכ"ה בכסלו. אחרי שיחה ב' ניגנו "הנרות הללו", ואחרי שיחה ג' ניגנו עוצו עצה. אח"כ חילק להטאנקיסטן דולרים שיחלקו לכל המסובים, לכ"א שני דולר. אחרי שיחה קצרה ד' ציוה לנגן ניעט ניעט (פנה לר' הענדל ליברמן), הושיעה את עמך, ופרצת, והזכיר ע"ד אמירת ברכה אחרונה. אח"כ התחיל לנגן כי בשמחה. ההתוועדות נגמרה בערך בשעה 8:45. (כ"ק אד"ש אכל מזונות ושתה יין – אעפ"י שעוד לא נסע הביתה להדליק נרות חנוכה).

תיכף אחר ההתוועדות נסענו לזואשינטון הייטס למסיבת חנוכה.

יום ועש"ק פ' מקץ, א' טבת ה'תשל"ו

תפלת מנחה התפללו בשעה 3:15 בביהכ"ס למטה. שרו הנרות הללו. כשחזרו המלים "על נסיך" בפעם הוא"ו התחיל כ"ק אד"ש להכות כף. חזרו על

ניגון הד' בבות (בבא האחרונה פעם א'), ניע זשוריצ. צוה לנגן והתחיל בעצמו "עוצו עצה". כ"ק אד"ש מחא כפיו ורמז לשרוק. אח"כ צוה לנגן ניעט ניעט ניקאווא. ובעת הניגון מחא כפיו.

בשעה 2:40 אמר כ"ק אד"ש ברכה האחרונה, התחיל בעצמו לנגן "כי בשמחה", ויצא מביהכ"נ.

יום ה', י"ג שבט ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש נסע לאוהל.

תפלת מנחה בשעה 5:50 בערך. תפילת ערבית בשעה 6:45, ונסע הביתה.

יום ה', כ"ה אדר א' ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש נסע לאוהל.

יום ב', כ"ט אדר א' ה'תשל"ו

כ"ק אד"ש נסע לאוהל. עוד לפני שנסע הודיע שיהי' התוועדות.

תפלת מנחה נגמרה בשעה 6:50 בערך, ואח"ז הודיע שבשעה 7:30 יהי' התוועדות, ועשר דקות לפני זה יתפללו מעריב.

כ"ק אד"ש נכנס להתוועדות בשעה 7:36. צוה לנגן ניגון הכנה ואמר מאמר ד"ה זה יתנו. אח"כ – שיחות. כ"ק אד"ש חילק ע"י הטנקיסטין שתי דולר לכ"א מהמסובים לצדקה – דולר א' לפרוט לפני פורים ודולר השני – בימי הפורים. אחרי זה היתה עוד שיחה. אחרי השיחה התחיל בעצמו וניגן "צמאה לך נפשי". צוה לנגן ניגון אדמו"ר מהר"ש, וחזר הבבא העליונה עשרה פעמים, הושיעה את עמך (עשרה פעמים), ופוצת. אח"כ אמר ברכה אחרונה ודיבר עוד שיחה קצרה. ההתוועדות נגמרה בשעה 10:00.

שיחה ג' – עבודת הכלל של בעל ההילולא וגם בחיי אביו. מסי"נ. סטוליפין. קשר עם חו"ל. ואתהלכה ברחבה. מרדכי – "רוב אחיו", עבד לא רק עם יהודים, אלא גם ע"י גויים לטובת היהודים, כאשר היהודי הולך בתקיפות יהודית. ואח"כ עניני המדינה – בשלום מלכות – ה"ה מצליח. מתייוונים, תחום מושב. הוראה מפרשת השבוע – משה רבינו. בשלח פרעה – בכח, שהרבה לא רצו לצאת. השיחה נמשכה עד השעה 10:35. אח"כ ניגנו ניגון שמחה עד 10:46.

אח"כ הי' שיחה ד' למשך 26 דקות. בסופו ביקש שידברו רבנים על א"י, ודיברו כמה רבנים. אח"כ ניגנו "הללו את הוי"ו".

שיחה ה' דיבר בנוגע להשלוחים. הסיום על מס' כתובות. השיחה היתה מהשעה 11:46 עד השעה 12:26. אח"כ ניגנו יפרח בימיו צדיק. ניגון שמחה. כ"ק אד"ש דיבר עם ר' שמחה עלבערג.

שיחה ו' (משעה 12:41) – לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא. יורה יורה, ידין ידין. כן דיבר בנוגע להשלוחים. אח"כ דיבר (עוד שתי דקות) על חת"ת. אח"כ הגישו את המתנות שהביאו לכ"ק אד"ש. זה נמשך עשר דקות.

שיחה ז' (בשעה 1:08) – בנוגע להמפתחות (פתח. נשיא הדור). השיחה נמשכה עד 1:27.

אח"כ ניגנו הניגון לפני אמירת מאמר דא"ח. ואמר מאמר ד"ה באתי לגני. המאמר נמשך 40 דקות. אח"כ ניגנו בך ה' חסיתי (3-4 דקות).

אח"כ אמר עוד שיחה ובסוף אמר ע"ד המגבית (עד 2:29). אח"כ ערכו המגבית (8 דקות). ואח"כ ניגנו הבינוני. צוה לנגן ניגון ההכנה לניגון אדה"ז,

לזכות

החתן הת' הרב **מנחם מענדל** שי'

הכלה המהוללה מ' **מרים** תחי'

לוין

נדפס על ידי

משפחתם שיחין

נישואין דכל אחד ואחת מישראל (גם איש פרטי)

הוא ענין הקשור עם הנישואין דכנסת ישראל והקב"ה בימות המשיח

שלכן מסיימים וחותמים השבע ברכות דנישואין בענין הגאולה

"מהרה כו' ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים וגו'"

(משיחות ש"פ תצא, י"ד אלול ה'תנש"א - מוגה)